

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

JAUME COMPTE

HEROI NACIONAL

Mort la nit del sis d'octubre del 1934

CLÍNICA GALLEGO

Vies urinàries - Matriu - Sífilis
Impotència - Diatèria - Raigs X

Director: Doctor J. RIU
Diumenges, de 10 a 1

Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9
NOU DE LA RAMBLA, 18

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

TEATRE COMIC

(PALAU DE LA REVISTA)

Companyia de Josep L. Campua i Josep Santpere

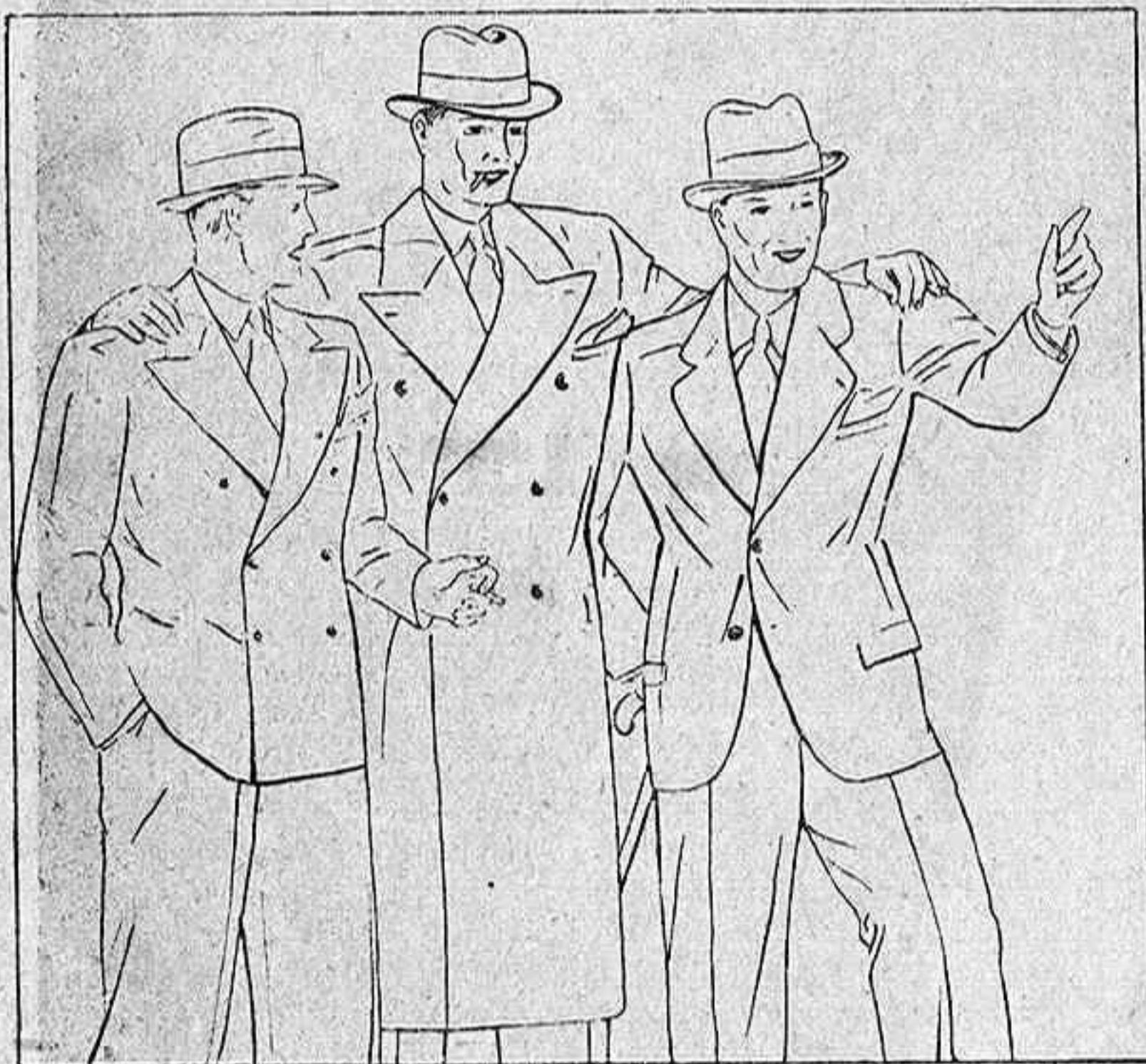
¡EXIT! ¡EXIT!

Mujeres de fuego

PER TOTA LA COMPANYIA

TARDES

“La de los ojos en blanco”

Les liquidacions que fa la Casa BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18

**GRAN BASAR DE SASTRERIA I
CAMISERIA SISTEMA NORD - AMERICA**

permeten ARA MES QUE MAI a vestir per pocs
diners, tota vegada que abandona a qualsevol preu
totes les existències sobrants de la temporada d'ivern

100.000 Abrics	des de 25 Ptes.	100.000 Camises	des de 4 Ptes.
100.000 Vestits	» 15 »	100.000 Pijames	» 5 »
100.000 Vestits de nen	» 5 »	100.000 Suèters	» 3 »
100.000 Pantalons	» 5 »	100.000 Mitjons fantasia	» 0'50 »
100.000 IMPERMEABLES, TRINCHERES I PLUMES	» 15 »		

Amb les seccions de mida tant de Camiseria com de Sastreria durant la liquidació els preus guardaran relació amb els anteriors.

Tenim una secció a mida ultraràpida que escollint el vestit o abric al matí el poden tenir llest a la tarda.

A desgrat les rebaixes, obsequiem amb segells d'Estalvi Popular de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i Estalvi.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
BARCELONA

FORA DE BARCELONA
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pessetes
ESTRANGER: trimestre 5 Pessetes

CRONICA

Tres crits. Tres ambicions

Jefe!! Jefe!! Jefe!!, que nosaltres traduïm per *Tralla!! Tralla!! Tralla!!*

Tres crits més: *Mori Cambó!!! Mori Cambó!!! Mori Cambó!!!* que es poden traduir per: *Visca Catalunya!!; Visca Catalunya!!; Visca Catalunya!!!*; i per fi, els altres crits de *Mori Lerroux!!! Mori Lerroux!!; Mori Lerroux!!*, que tenen la mateixa intenció, i, si altra cosa no, són semblants a aquells que es sentien l'any 1910, de *Maura no!! Maura no!! Maura no!!!*

Nou crits dividits en tres grups de tres, que reflexen l'ànima d'un poble. Els tres primers són els crits dels esclaus, fins ara alliberats, que retornen amb el cap cot, arrossegant els peus, famèlics, morts de fam i carregats de misèria, a demanar la tralla al senyor i amo: els qui esperen que els tornin a acanar les espatlles amb el vit de bou. Són els espanyols, sense dret a ésser-ho, els catalans, renegats que, amb la panxa plena, suaven de satisfacció a l'acabament de l'àpat donat al Jefe, mentre els moros assassinaven els valents miners d'Astúries, un oficial rus disparava per l'espatlla sobre Sirval, indefens, i els infants, aquells infants d'ulls blaus engrandits per la misèria, servien de blanc als fusells que defensaven les massacrants idees del Jefe, dels jesuïtes, d'en Cambó, d'en Lerroux i de tota la colla d'assassins, més o menys honoraris, que les dretes tenen al seu servei.

L'ALTRE CRIT MORI CAMBO!!

Macià, el nostre primer president, realitzava, per Catalunya, en un sol dia, en un minut de bonhomia i honradesa, tot el programa de Cambó, amb la sola diferència que Cambó oferia menys del que Macià donava.

El poble va comprendre en pocs minuts, també, tota la grandiositat del moment que vivia Catalunya, i tota la fellonia dels qui, fins en el darrer moment, havien lladrat des de Madrid i des dels salons de la Casa Gran. Va quedar palesa als ulls dels enganyats, dels escarnits en els seus ideals més purs, i el seu veement patriotisme. I per això cridava «Mori Cambó!! Mori Cambó!!», mentre el líder, amb la cua entre cames, comprenent, potser, la raó que assistia als qui tals crits expendien, tremolava de por i prometia un

ciri a Santa Tecla, si sortia bé d'aquell estat caòtic i inesperat...

ELS ALTRES CRITS MORI LERROUX!!

Aquest crit que manta vegada hem escoltat sortit de llavis d'obriers desenganyats, el vàrem oir particularment el dia set d'octubre, quan tot partit d'esquerra espanyol i català s'adonà del perill que corria la pàtria en mans del matrimoni Gil-Lerroux.

I a fe que el poble no s'erra pas mai. Pocs dies després, Catalunya i Astúries prenién executòria de regions màrtirs, i la sang dels obrers pagava amb rèdits crescuts l'haver-se sentit pietós per als jesuïtes i per als monàrquics.

Cents de morts, milers de ferits, trenta mil homes empresonats, misèria, odis, morts són els colors indelebles, l'estigma popular que seguirà arreu al vell nafrat, al libidinós que no vol que li diguin vell, perquè potser, mentre ho deia, alguna femella d'edat distant l'estava oint...

Dir-se radical és una vergonya que cap persona amb sentit comú no la vol passar. Els radicals espanyols ja han fet prou de mal. Els joves bàrbars ja han passat a la història. I si abans se'ls podia perdonar perquè precisament eren joves, avui que són vells, caducs, carregats de bilis, no poden inspirar altra sentiment que fàstic.

Els són, amb la secta de les dretes, els assassins, que, sense pit per a afrontar el perill problemàtic d'una bala perduda, ens lliuren el terç estranger tan acreditat per les seves ràtzies, els moros, que un dia els espanyols varen armar contra els seus germans, i els qui ofeguen en sang tota idea noble, honrada, agermanadora, de pau i de treball.

L'ESQUELLA

-Si; fals.

ENCARA NO?

A Hauptmann, encara no l'han indultat. Nosaltres, per part nostra, sí. El pobre home, ha vist la mort prop del nas prou vegades.

MATERIAL DE GUERRA

Han estat lliurats a la policia autos blindats. S'esperen les motocicletes ràdiofòniques.

Suposem que tot aquest material, un dia o altre servirà per al poble, que és qui l'ha pagat.

LA CARA D'EN SANTALO

El cap de la minoria d'Esquerra Republicana de Catalunya, senyor Santaló, va anar a la Generalitat i va sostenir una llarga entrevista amb el senyor Escales.

En pujar les ídem, el senyor Santaló feia cara d'intrigat. En sortir de l'entrevista, la feia de decebut.

Com que es va parlar de la reposició dels ajuntaments populars... comprenem la cara del cap de la minoria.

COMENCEN D'ACTUAR

Amb motiu del míting d'Esquerra, al «Gran Price», la guàrdia d'assalt va palesar, una vegada més, per què serveix. Amb motiu de tal demostració, hi ha alguns ciutadans ferits. I això que encara no tenen els autos blindats, ni han arribat els vagons de pistoles de Cerbere!

ESCALES AMUNT

Ara, resulta que el senyor Escales és partidari de la reposició dels Ajuntaments.

Nosaltres també ho som de la grossa de Nadal, però sabem que no ens ha de tocar mai.

DIU, EN PELLICENA

El seis de octubre hizo que no creyesen en nuestra lealtad en gran parte de España.

I també va fer que els traïdors de Catalunya, ara, poguessin lladrar des de la tribuna lliguera.

¡OLE, DE SOJO!

A la Lliga no la llevará nadie al camino del canibalismo.

Seguríssim. Ni a les esquerres pel camí de la idiotesa.

JULLET VIU

L'altre dia, el senyor Ulled va dir, en el míting del Palace, que s'havia fet víctimes d'una aurèola d'immoralitat inexistent als homes del partit radical.

Estimat straperlista, la immoralitat no té aurèola; el que té és un capell calañés....

Martí Sas

—Estem ben llestos.

ORFES A MADRID

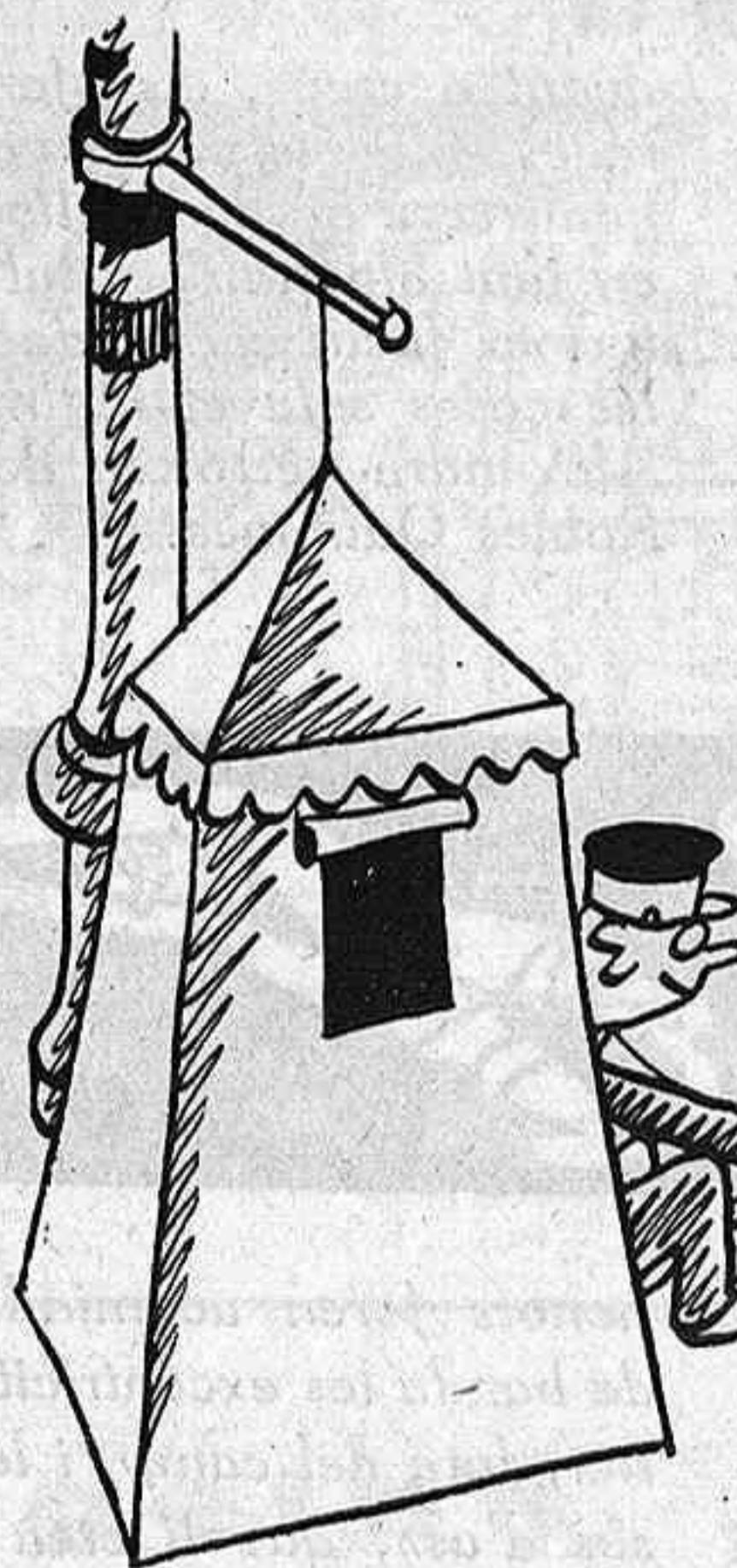
Han arribat a Madrid 129 orfes de miners asturians.

I Lerroux tan fresc. Els radicals, però, se'ls deuran afillar gairebé tots. Són així d'humanitaris, els ex-joves bàrbars.

28 SECCIONS FEMENINES

El partit radical compta amb 28 seccions femenines, i només amb 21 de joventuts mascles.

Com pot veure el lector, hi abunden les femelles que és un goig.

COMPANYS, GASSOL I ALTRES

Mentre aquests i trenta-mil obrers més estiguin empresonats, que no ens parlin de democràcia, de garanties, ni d'eleccions... No hi creiem

MANACOR! CINC MINUTS!

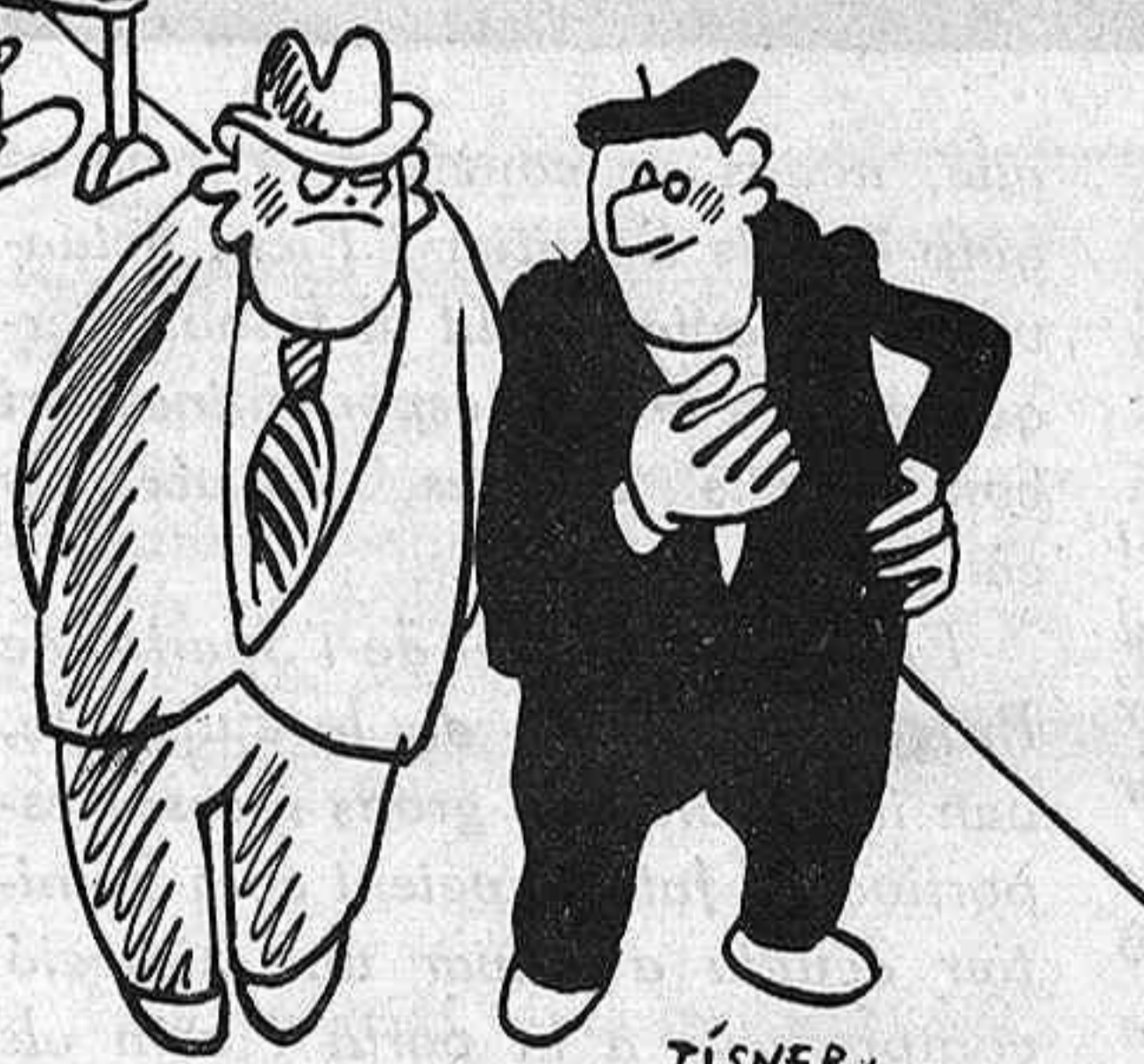
En Pic i Pon es presentarà candidat per Manacor. Estem segurs que el poble mallorquí li sabrà demostrar l'agraïment per les pessetes que el senyor bombeta hi va a deixar.

JEFE! JEFE! TODO PARA EL JEFE!

Als assistents als mítings de Gili Robledo se'ls concedeix indulgència plenària des de Roma. El líder d'Astúries gairebé sempre acaba demanant als concurrents que preguin. Deuen tenir el pedrer ple de fems morals...

A ABISSINIA PLOU

Diu que al país del Negus, plou tant. Ací no plou, però, per moments, s'enuvola, d'uns núvols carregats de malediccions per a les dretes i potser de pedres i tot.

TÍSNER

ELS AJUNTAMENTS

—I mentre no els re-posesen?

—Reposen.

GLOSSARI

Bon vent, senyors censors!

No sé si ens durarà gaire l'alegria, però no ens podem estar de rabejar-nos en el goig de veure'ns lliures per una temporada, que voldríem inacabable, de l'idiota i incivil règim de censura a què havem estat sotmesos.

Algú digué que Espanya era el país dels vice-verses, i, en efecte, havíem de trobar-nos en una república liberal i democràtica, per bé que segrestada i sofisticada, per haver de sofrir les vergonyes i la tirania pròpies dels poders absolutistes.

Hom necessitarà molta aigua, molt sabó, molt lleixiu, molts fre-

galls i moltes escombres per a netejar les brutícies acumulades pels impúdics damunt el cos martiritzat de la República. Costarà molt de treure la ferum característica de les xinxes i de les rates que han sollat el patrimoni dels ciutadans. Caldrà, en molts casos, emprar el cauteri i el bisturí, però ens serà molt difícil, després d'haver fet tot això i quelcom més, d'esborrar el record de l'oprobiosa i humiliant censura que ha pesat damunt la premsa del país.

Seria precís recular als temps ignominiosos de Ferran VIIè i d'Isabel IIa, sota la fèrula de Calomarde, Narvæz i González Bravo, per a trobar un equivalent de despotisme. Amb l'avantatge, per al vell règim, que llavors hom no podia prendre's seriosament ni en broma els caps grossos de la situació i les institucions que la formaven o l'aguantaven — com si diguéssim els gegants, la custòdia i l'acompanyament —, però restava un marge de censura, de crítica o de sàtira per als violats "peixi minuti" de tron o de trona per avall. En la censura radical-cedista, no. Hom no podia parlar del bisbe, del rei fòssil dels carlins, de l'escopeta del senyor Rahola, de les capitombes acrobàtiques del senyor Cirera, ni de cap dels minúsculs personatges de la fauna antirepubliana que ha detingut el poder durant quinze mesos llargs.

La persecució sistemàtica i aferissada de la premsa, per part de la canilla llançada en aquests miserables afers, arribava no ja a sotjar les intencions, sinó a veure fantasmes on no hi havia més que la necessitat d'emplenar espai amb qualsevulla nota insubstancial.

I total, per què? Per evitar per un temps més o menys llarg l'inevitable. Que el poble no arribés a percebre la veritat de la monstruosa repressió executada a Astúries, indigna àdhuc dels cafres, — als cafres, hom els engipona barbaritats pròpies de gent que passa per civilitzada i cristiana — i que passés per alt el saqueig a la hisenda, la vida i la llibertat dels ciutadans sota el tòpic de l'eixamplament — més ben dit, eixarrancament — de la República, la pacificació, a garrota seca, dels esperits i de l'endegament econòmic a base de negocis bruts i altres straperlos per l'estil.

La cortina ha caigut i el vel de fum s'ha esvaït, i hem pogut contemplar tot l'horror, tota la tragèdia,

tota la farsa d'aquests quinze mesos indignes.

Els censors, per altra banda, han servit bé l'amo, car molt sovint no s'han limitat a obeir amb severitat les instruccions superiors, sinó que àdhuc s'ha complagut a actuar per compte propi. No s'ha dit en va que aquest bienni, menyspreable, s'ha

distingit per la revolta dels subalterns contra la República i les seves essències.

Nosaltres desitgem de tot cor als qui en aquests temps ens han fe la llesca, bon repòs i bon vent en popa. Que si volen alguna estrella, que esperin un castell de focs artificials per a veure si n'heuen i,

quant a creus, els oferim les gale-rades sollades per la censura de les quals serà bo de publicar-ne de tant en tant alguna, per tal que els lectors es facin càrrec de com anaven les coses sota el règim de l'impur Alexandre Lerroux i del jesuïta Gil Robles Quiñones.

PANICAL

Esports

CRONIQETA SETMANAL

Samitier se'n va

En Pep Samitier s'acomiarà, el proper diumenge, a les Corts, del públic de Barcelona. No ho va fer quan van donar-li la baixa, per acord un xic dictatorial d'una directiva que cercava popularitat, però que no va reeixir perquè li mancava equip, que és la matèria prima.

Samitier ha estat un dels homes que més prestigi va donar als camps de joc al nostre futbol, que més adeptes féu amb el seu joc, que augmentà l'afeció del públic que emplenava els nostres camps i féu que aquesta manifestació esportiva

que, abans de conèixer el gran equip on els Samitier i Piera actuaven, no havia acudit al futbol, perquè encara era un esport minoritari com molts d'altres, envaís els camps.

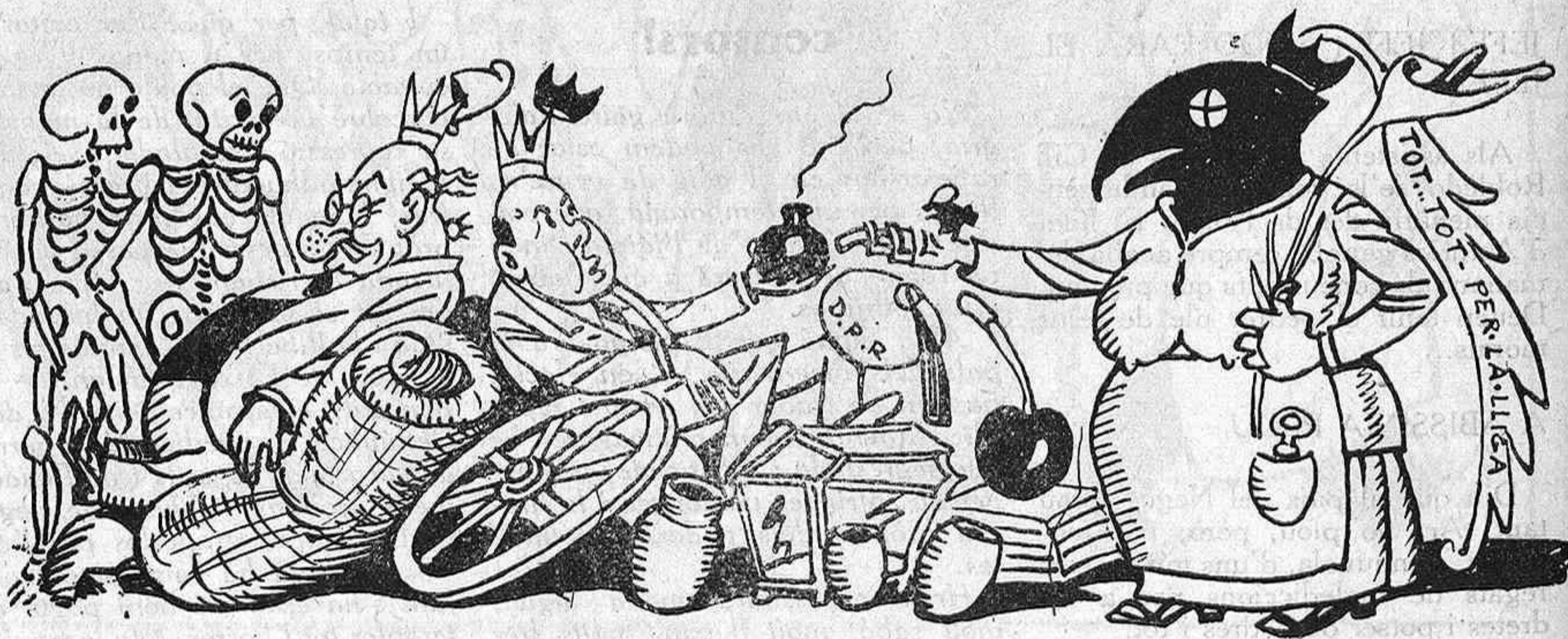
Els partits com el de l'Sparta, de Praga, a l'Estadi de la Fuixarda, van incorporar les grans masses esportives al futbol, veient com Samitier acudia a salvar una situació compromesa a la porta i com els Alcàntara i Piera actuaven, que el futbol va créixer i es féu precis cercar un lloc més ampli on celebrar les seves manifestacions, i com a conseqüència es començà la construcció del camp de les Corts.

Alcàntara, Piera i altres fa temps que ens van deixar, i amb tots els

honors foren acomiadats. Deixant de banda les excèntricitats de Samitier, fora del camp, i les seves «coses d'as», que li creà alguns enemics dintre del Barcelona, enemics que no deixaven de reconèixer a l'hora de jugar que molts partits es decidien degut a la seva inspiració, cal que diumenge, el camp de Les Corts s'empleni per acomiadar Samitier tal com fou acomiadat Zamora, quan per anar a Madrid, deixà d'ésser jugador de l'Espanyol.

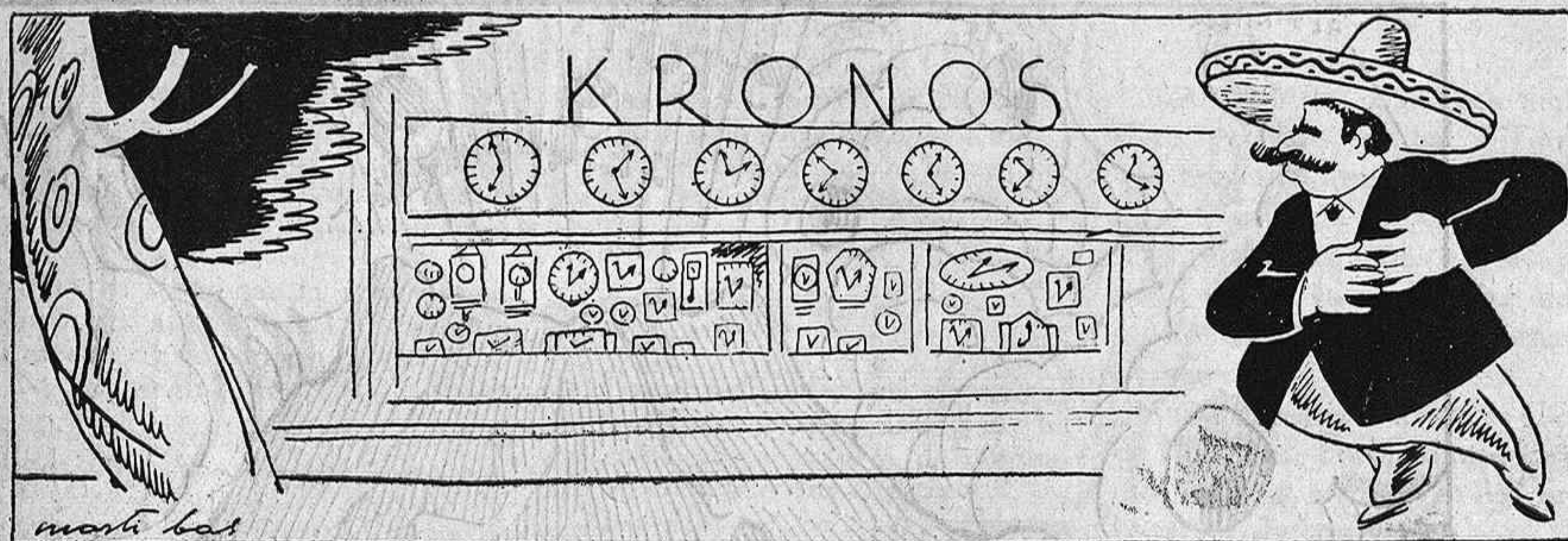
Amb Samitier s'acomiadà l'últim record d'aquella època heroica inoblidable que, per ara, ni el Barcelona ni cap club no ha pogut trobar.

AQUELL

LA LLIGA.—Ens valdrem de tot per poder guanyar les eleccions.

El que ens treia la censura

—Ai! El cor se me n'hi va!

Sagetes

D'ençà del concurs de l'atleta complet, hi ha un home que necessita tota la Rambla per passar-hi i que, quan puja al tramvia, li sembla que tothom el mira amb admiració i que fins el cobrador tremola quan li lliura el bitllet de quinze.

Aquest, és Montgrell, l'estudiant guanyador de la prova. No n'hi ha per menys; a nosaltres potser també ens passaria el mateix, si un dia caiguéssim en un país d'anèmics i ens vingués l'acudit d'inscriure'ns en un concurs d'atletisme.

**

Sembla que això de la lluita lliure, que ve a ésser una mena de baralla de bastaixos, però amb normes i principis, ha cridat tant l'atenció, a Barcelona, que en podem veure al Nou Món i al Price a la mateixa hora.

Dues figures cim treuen el cap per sobre dels lluitadors concentrats a Barcelona. Aquestes són Esbisco i el comte Carol Nowina.

Contén del comte Carol —i no ens atrevim a respondre que sigui un conte del comte o cosa certa— que un dia, lluitant, a Atenes, amb un brau i agilitat «catcher», que l'anava a vèncer, se li va ocórrer de mossegarli el clatell per tal que deixés de fer-li una clau excessivament dolorosa que el tenia en posició difícil. Tant s'havien recargolat lluitant, que Nowina, creient mossegar el rival que l'anava a vèncer, es

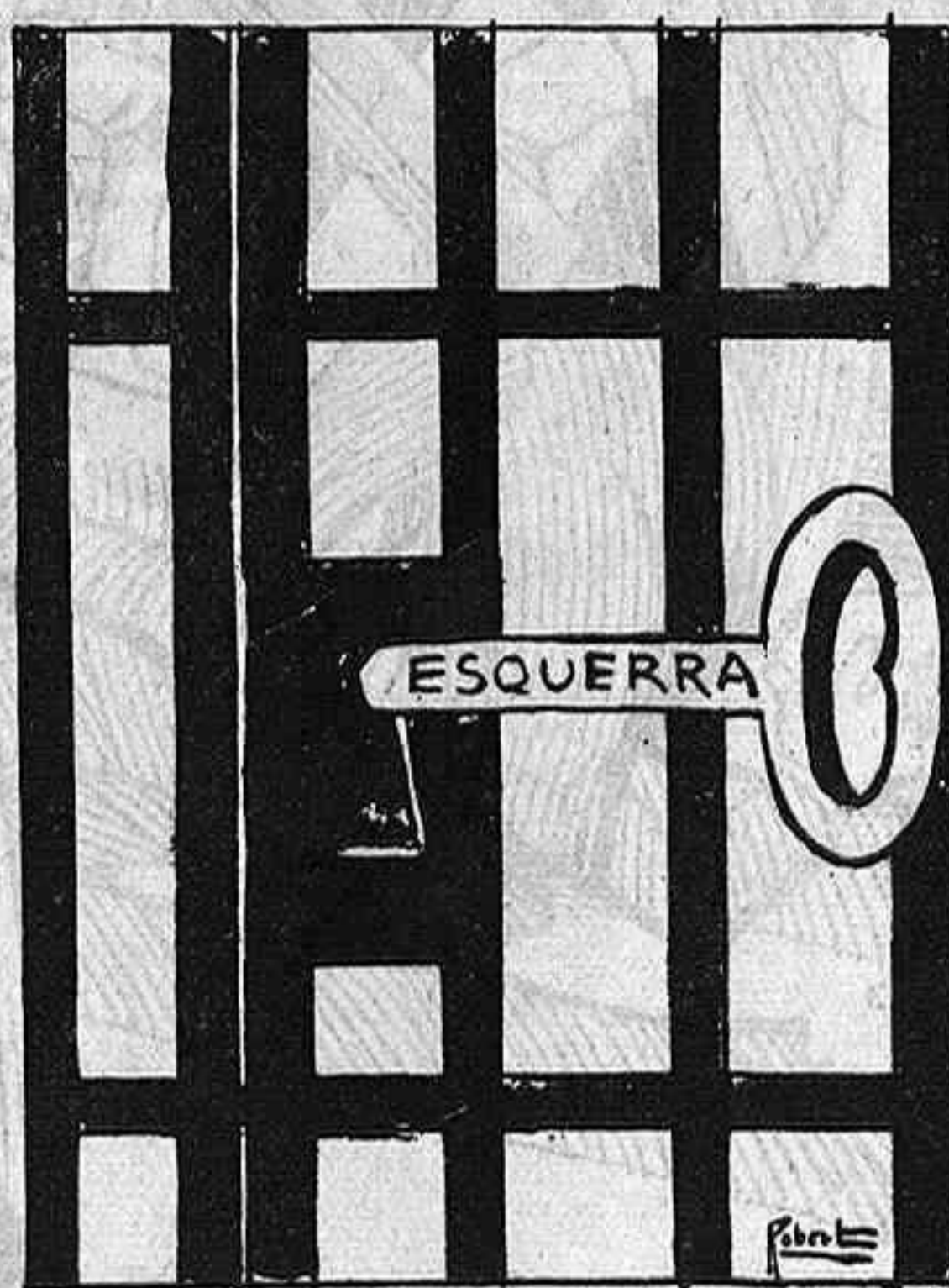
mossegà ell mateix el clatell i fou vençut.

Diuen que aquesta victòria és una de les poques que han aconseguit damunt Nowina i encara perquè ell mateix va ajudar el contrari, sense adonar-se'n. Són els perills de posseir una agilitat com la de Nowina.

**

Una de freda i una de calenta. El Barcelona fa un partit bo, però afluixa el diumenge següent; un dia sí i un altre no fa el seu paperet, i després se li desinfla el sac d'oxigen.

Sembla, però, que, diumenge, a Sevilla, no va passar altra cosa que

El dia 16 de febrer aquesta clau donarà la volta.

la tradició per damunt del Barcelona. El camp del Patronat és, per als blau-grana, el que havia estat, fa uns anys, per ell mateix, la Creu Alta, en el campionat de Catalunya.

Deien que l'any passat, en Soler hi va fracassar, però, enguany, hi jugava Bèrkessy i s'ha perdut exactament com llavors.

S'imposa cercar una mascota que no falli.

**

Sembla que el Club Esportiu Mediterrani vol celebrar la seva diada, posant en escena un drama i organitzar altres actes menys dramàtics, però més esportius. El drama escollit, és si fa no fa, «En el seno de la Muerte», d'Echegaray.

Sembla que el que volen els «mediterranis» és fer barrila de la bona. Hi col·laboraran les Soriano, que ja han palesat les seves condicions artístiques, i que els Bonacasa, Rubio, Tribo i Brau i alguns altres s'encarregaran dels paperets de compromís.

Recomanem als «artistes» que per produir més sensació surtin amb vestit de bany i carbasses.

**

El «Laietà» S. C., sembla que, de tots els clubs que juguen al bàsquet, és el que ha anat perdent més el tipus d'equip nostre. Hom diu que hi ha entrat corrents contraris i que, allò que menys plau als jugadors són les normes de Pompeu Fabra i els laietanimes.

Preposem que en lloc de «Laietà» li posin «Laieta» o «Laietano», i

ELS DARRERS DIES DE LA C

Una petita planxa de Teddy

El clown Teddy que actua a l'Olimpia i que, com sap el lector, es qualifica de clown musical, l'altre dia, en plena actuació, va dedicar al tenor còmic Antoni Palàcios, que hi era present, una de les seves actuacions musicals.

Però es va donar la rara coincidència que al costat de Palàcios seia el mestre Enric Morera.

No cal afegir-hi res...

Obres públiques... «veremus»

L'avió que fa el trajecte Madrid-Barcelona i retorn, va d'una ciutat a l'altra en dues hores i tres quarts.

Per contra, l'autocar que porta, a ciutat, els passatgers de l'avió, de l'aeròdrom al Passeig de Gràcia, triga hora i mitja.

D'això se'n diu obres públiques... i la resta són falòrnies.

Exercicis espirituals

Fa uns dies que han recomençat els exercicis espirituals. Ara com-

prenem allò que en Pich i Pon anava a prendre les aigües.

El suposem en una cel.la del convent de Sant Domènec a Manresa, llegint la colecció de *Renovación*.

A la cel.la contigua hi ha en Màrius, *el defensor de l'Straperlo*.

El senyor Gratacels

El senyor Cambó, en un discurs que ha pronunciat a Badalona, ha dit que l'única manera de combatre la revolució era construir...

Si el senyor Cambó fes construir unes quantes cases per a obrers, potser ens el creuríem, però, mentrestant, ja pot anar a... Manacor.

Un desmai

A propòsit de l'acte de la Lliga a Badalona. Segons la premsa, un concurrent es va desmaiar.

A ben segur que era un obrer...

I en Cambó tossut amb les construccions.

Un vagó d'armes

Les autoritats franceses comuniquen que varen arribar a Toulouse dos vagons d'armes procedents del Parc d'artilleria de Clermond Ferrand. Un dels vagons va desaparèixer i, per fi, va ésser trobat en formació d'un comboi que anava a Cervere...

Puntualitzem: Cervere és al costat de Port-Bou. Potser dintre de pocs dies sabrem on anaven les armes. O millor dit, on venien...

El senyor Gil, altre cop

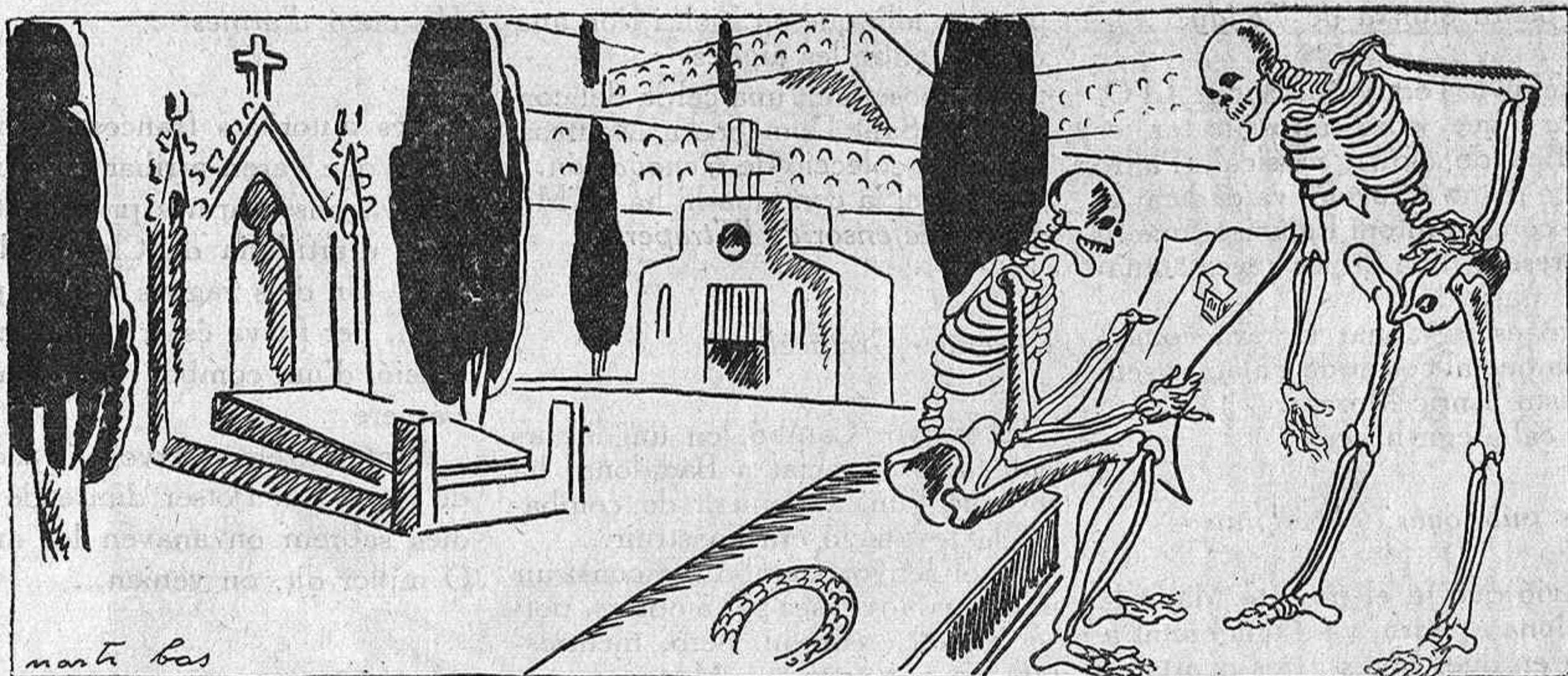
Un discurs del senyor Gil, j. j. j. ha estat tallat perquè contenia conceptes ofensius per al president de la República.

¿Es que la C. E. D. A., per ventura, té res a veure amb la República?

**AQUEST NUMERO JA NO HA
PASSAT PER LA CENSURA!**

**La Redacció de L'ESQUELLA DE
LA TORRATXA es complau en co-
municar-ho als seus lectors, i els
promet que d'ara endavant, dirà
les coses més clarament.**

**VISCA LA LLIBERTAT
D'IMPRESA!**

—Ja m'ho pensava que d'aquelles barraques no en podia sortir sinó bunyols

GLOSSARI

Ni pau en la terra ni gloria en les altures

Seguint el meu costum de tafanejar en la paperassa estesa als volts dels quioscs, com si fos roba de la bugada posada al terrat a assecar, em vaig fixar, l'altre dia, en una plana al·legòrica, a tot color, d'una popular publicació italiana. El dibuix venia a ésser una cosa així: en primer terme una urna en forma de sopera amb un cap de be o de moltó a cada extrem, a tall de nansa, i al bell mig una àliga amb un brotet al bec, no sé si de menta, olivera o marduix, per l'estil de les fulletes d'àpit o de julivert que hom veu a la boca de certs peixos i porcellets exhibits a l'aparador de les cases de menjar. Unes mans femenines aboquen a la sopera, en funcions de guardiola o d'urna votiva, monedes, anells i braçalets.

¿Es or tot el que lluu? Jo no ho juraria pas, car posseeixo una moneda de vint lires —que poso a la disposició de la primera sopera al·legòrica que se'm presentí—, en la qual destaca una inscripció que deixa gairebé petita la de: «Después de Dios, la casa de Quirós». Veieu, sinó: «Meglio vivere un giorno da leone, che cento anni da pècora», lema que, en català, vol dir: «Val més viure un dia de lleó que cent anys d'ovella». El més curiós és

que la moneda del cas no és d'or, ni de platí, ni tan sols de plata. Tirant llarg, està formada només que d'una lliga d'antimoni, níquel i alumini o de qualsevol altre preciositat per l'estil.

Després de tot, ¿per a qui va el pollastre? Hom tracta de donar pa als famolencs, treball als sense feina, empara als abandonats, o bé de fornir elements en un país atacat injustament per un enemic superior? Res d'això. El brou de la sopera simbòlica serveix per alimentar de bombes i de metralla els aligots que llancen la mort i la desolació des d'una alçària prou prudent i discreta per a evitar els contraatacs dels ofesos.

—Té! La guia també fa trenta anys de catalanisme!

Hospitals, poblacions pacífiques, elements civils, dones, vells i criatures, són les víctimes escollides per a rebre la pluja civilitzadora.

I això passava pels volts de Nadal, en aquesta diada tan cristiana en què hom evoca, a la vora de les llars, el naixement de Jesús, el salvador dels homes, mentre els àngels volen per l'espai fent ressonar las veus inefables de «Glòria a Déu en les altures i pau en la terra als homes de bona voluntat».

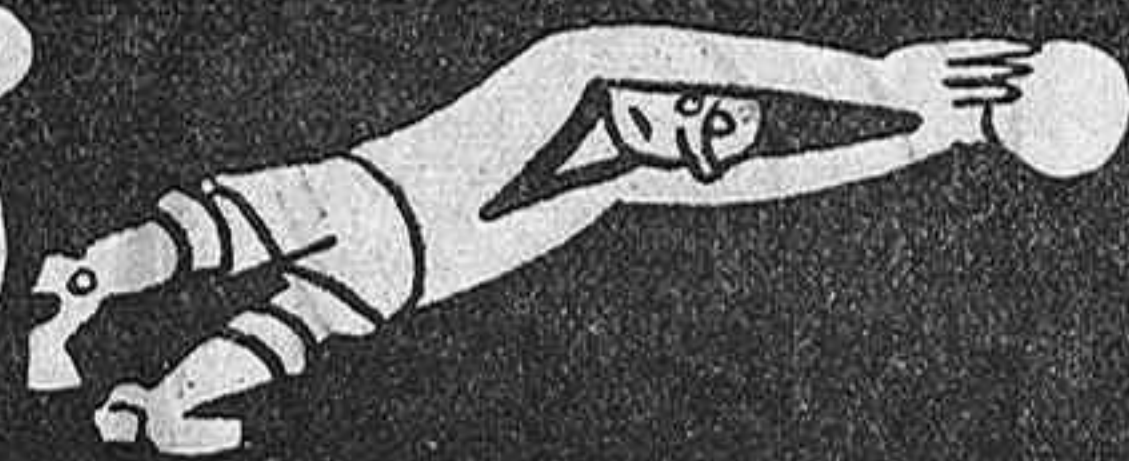
¿Què deïu dir a tot això, el Sant Pare, vicari de Jesucrist, des del seu palau del Vaticà? ¿Quins anatemes llençaria, si una colla d'endimoniats li bombardegés la seva Cort faraònica?

El que els cristians de professió i d'afició puguin dir restarà segurament inèdit o seria de molt mal escoltar. En canvi, és indubtable que les víctimes indefenses immolades innocentment en ares a una civilització deïcida i homicida, hauran pogut exclamar que, en el Nadal d'enguany, no hi hagut pau ni en la terra ni glòria en les altures, gràcies a aquests angelets de Déu que, com escriví el nostre immortal Guimerà, tenen:

«l'odi unit al pendó; l'anyell al ti-
[gre:
el punyal i la creu tot d'una peça».

PANICAL

Esports

Cronòmetre

¿I ara, què?

Ningú no hauria dit que el Barcelona, que acorralava un Atlètic, de Bilbao, que es defensava amb coratgia heroica, fos el mateix que davant del Madrid fou batut d'una manera absoluta i com acceptant amb conformitat el paper de víctima impotent, per aguantar la superioritat de l'adversari; ningú no hauria dit que aquella gernació, que s'apilota a les graderies de les Corts encoratjant amb ovacions els jugadors blau-grana, fos la mateixa multitud que, el dia del Madrid, va prendre una actitud protestatària implacable.

El camp de les Corts era un mateix quadre, però pintat amb diferents colors. Fins els homes que davant el Madrid ens van produir una feble impressió d'incapacitat física, eren més atletes que els braus jugadors de Bascònia, i semblava talment que els de Bilbao fossin els del Barcelona, i els blau-grana els de l'Atlètic amb un senzill canvi d'indumentària.

¿Qui ha fet el miracle? Els eters crítics i fins algun savi de migrada lògica, encara que vulgui presumir de capacitat tècnica, diran que la tornada de Fernández a la davantera té el secret de la reacció del Barcelona, i que l'entrenador va cometre el més gran dels errors en retirar-lo de l'equip, perquè, sense Fernández, el Barcelona no juga prou bé, puix que manca «cervell» a la davantera.

Anem a exposar el nostre parer, que mai no el guia cap mena d'encegament fanàtic, ni, molt menys encara, una estúpida inclinació per als fenomenismes.

L'equip del Barcelona va perdre davant del Madrid, perquè els seus homes van arribar a perdre la serenitat i fins el domini de la pilota, quan confiaven vèncer fàcilment l'equip madrileny que, havia perdut a «Chamartín», sorollosament batut pel Ràcing; ara, en canvi, el Barcelona, amb Fernández o sense Fernández, ha guanyat l'Atlètic, perquè ha sortit al camp disposat a guanyar, i perquè l'Atlètic ha estat un rival bon xic més feble del que ho fou el Madrid, puix que li mancaven

dos jugadors dels que normalment juguen a l'equip, i un altre contusionat, es retirà del camp, la qual cosa motivà que el team quedés només amb deu jugadors.

Això no vol dir que, per la manca d'un home, l'Atlètic perdés l'encontre; l'hauria perdut exactament igual davant la tarda d'encerts del Barcelona, però la victòria hauria estat més difícil del que fou.

Potser hauríem de cercar el triomf del Barcelona i la desfeta davant del Madrid, en cert punt neuràlgic; a la línia mitgera del team blau-grana.

¿Com s'explica que el Barcelona, l'equip que abans tenia la tradició d'emprar joc de filigrana, tingui més facilitat per a vèncer, avui, equips durs i d'empenta, com l'Atlètic de Bilbao i l'Oviedo, i que, en canvi, sigui batut pel joc de filigrana que el Madrid fa i ha fet sempre?

La línia de mitjos del Barcelona és, avui, una de les més fermes i dures d'Espanya. Juga fort, sap aguantar i tallar el joc amb jugades de contundència.

Cap equip basc no la podria guanyar en valentia. Els equips que juguen fort són els qui més fàcilment són batuts pel Barcelona, perquè els mitjos del Barcelona necessiten joc dur, per aturar-lo i emprar, també, la decisió i la fermesa. Així fou possible que veiéssim la davantera de l'Oviedo anul·lada, a les Corts; la de l'Ossassuna dominada al seu propi domicili; i la de l'Atlètic de Bilbao, batuda també i quasi bé invisible a les Corts.

No ens sorprendria pas gens ni mica que el Barcelona, al camp del Betis, aconseguís diumenge un empat o una victòria per la mínima diferència.

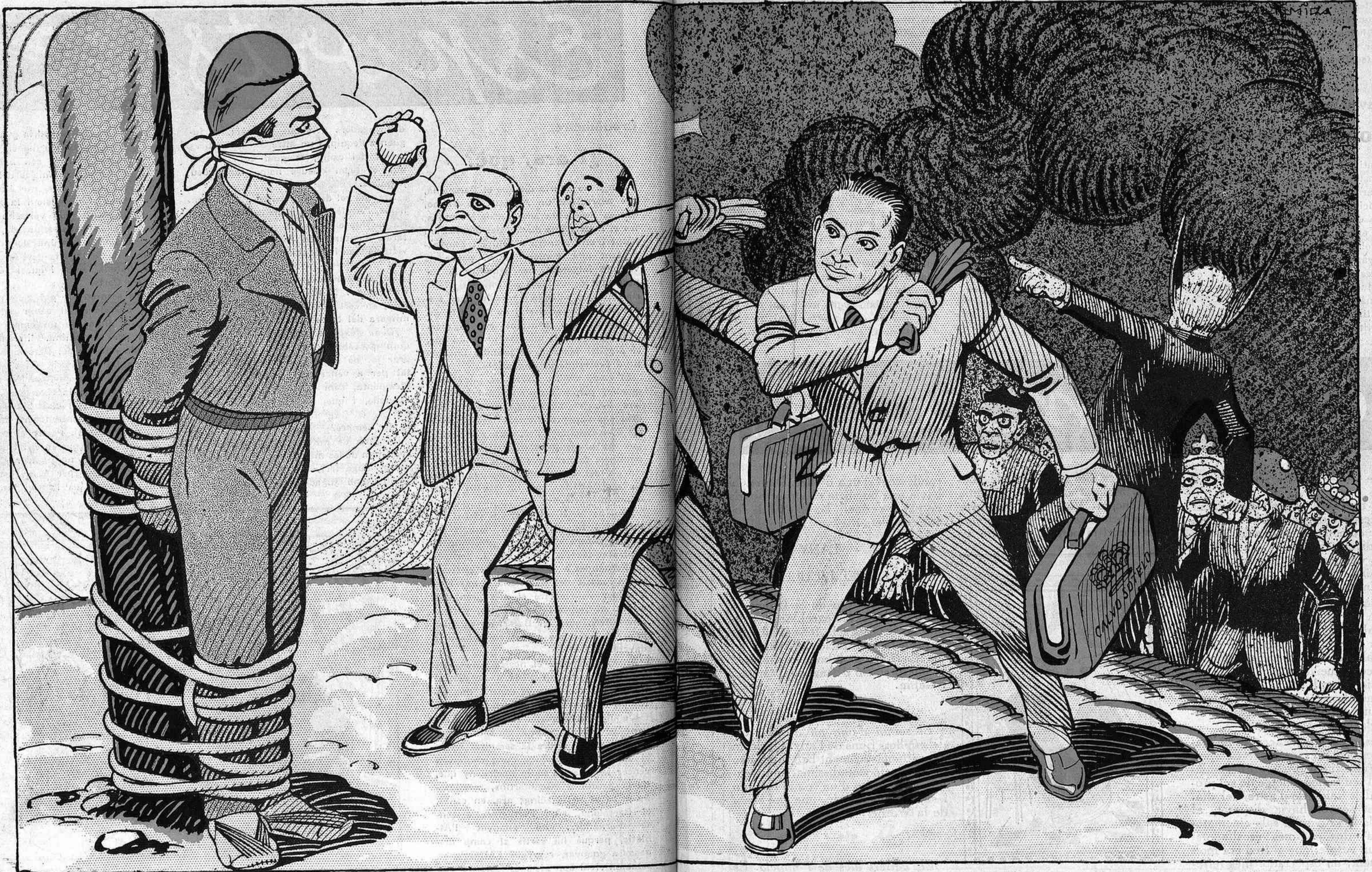
La línia mitgera del Barcelona (jugui Argemí o Bardina a la dreta) és una línia de campionat que, per poc que els davanteres aprofitin la seva tasca, ha de donar molts èxits al club blau-grana.

¿Influències de l'entrenador? Ens atreviríem a dir que sí. Potser el secret el trobaríem més ací, que en el fet de posar o treure de l'equip un jugador. Cal que els grans equips, per ésser perfectes, siguin un suport de l'equip tant amb

A CAN GUELL

—¿On són els confessionaris?

L'OFENSIVA MONARQUICISTA.— Així sou, de valents!

un suplent, com amb l'equip complet, i el del Barcelona es troba en camí d'ésser un equip complet, sempre que els seus homes surtin al camp disposats a donar tot l'esforç que els permeti les seves facultats físiques.

AQUELL

Altaveu indiscret

Pronòstic de futbol

Continuen les variacions. Nosaltres pronostiquem, però els resultats ens fan quedar malament. Tenim, però, perseverància per aguantar i mantenir-nos fermes en la difícil tasca d'endevinaires. Vam endevinar que el Barcelona faria dos gols a l'Athlètic, de Bilbao, i que el guanyaria; que l'Oviedo en faria més de tres a l'Athlètic, de Madrid, i que el Madrid pelaria l'Ossassuna. Ara cal anar a la jornada propera que és la penúltima de la primera volta.

Partits per a diumenge:

- Espanyol - Sevilla, 3 a 1.
- Betis - Barcelona (Empat).
- Oviedo - Ossassuna, 5 a 2.
- Athlètic Bilbao - Madrid, 2 a 1.
- Hèrcules - Ràcing, 3 a 1.
- Athlètic Madrid - València, 2 a 0.

El diumenge darrer fou de grans esdeveniments esportius; es va córrer el campionat d'Espanya ciclopedestre i la Jean Bouin, prova tradicional d'atletisme que tanta empenta ha donat sempre a les manifestacions nacionals.

La primera d'aquestes proves, que va acabar a Montjuïc, fou un èxit de competència dels corredors, i acabà amb el triomf de Salaric, un corredor que va palesar unes condicions excepcionals per aquesta mena de curses mixtes.

L'altra prova, la Jean Bouin, que acabava com sempre a l'Arc del Triomf, la va guanyar l'aragonès Alexandre Pérez, el qual, ja l'any passat, aconseguí ésser-ne guanyador.

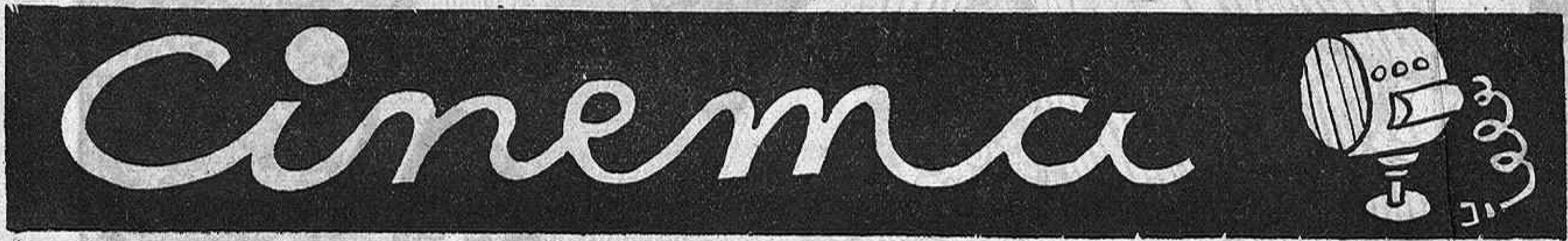
L'èxit de Pérez, d'enguany, ha estat quelcom notable, puix que ha batut tots els rècords de la prova, amb un temps magnífic que val la pena de registrar com un esdeveniment.

Ja s'ha dit de Pérez que és un corredor de perfectíssimes condicions físiques, i que, avui per avui, és un dels millors homes que calcen sabatilles.

El diumenge fou una jornada completa per a les manifestacions netament esportives.

S'està enllestint l'homenatge a Pep Samitier, i sembla que el partit haurà d'ésser un esdeveniment esportiu d'empenta.

Pel que Samitier fou en el futbol català, cal que en aquest encontre de comiat que vol fer a Catalunya, encara que els destins el vagin allunyar de camps catalans i que avui sigui més de fera que de casa nostra, sigui un èxit d'assistència. Samitier s'ho mereix.

L'HIVERN AL CINEMA

Es necessari, incontestablement, que l'espectador pugui tenir tota mena de comoditats en la sala on passarà diverses hores.

Els empresaris han resolt, ja, el problema de la calor estival, gràcies a la instal·lació de ventiladors.

Però caldria, ara, resoldre el problema del fred, col·locant radiadors de calefacció. Però efectius, d'aquells que escalfen. Perquè si bé en una sala plena els mateixos espectadors constitueixen un mitjà de calefacció natural, animal i econòmic, és generalment insuficient. La temperatura de certes sales segueix essent glacial.

Aleshores, la calefacció és obligada. Però cal no fer com cert empresari d'una ciutat propera i llegendària pel seu famós rellotge de sol protegit dels raigs de l'astre del dia. Aquest senyor havia disposat, al fons de la seva gran sala cinematogràfica, dos enormes escalfadors. Però un vespre, que el fred era molt persistent, un espectador més refredat que els altres canvià de lloc

apropant-se més a l'aparell de calefacció. Malgrat això, l'home sentia fred, encara. Va voler comprovar si, realment, les estufes desprenien calor i obrí la portella de vidre in-

candescent d'una d'elles. Dintre, hi havia una bombeta elèctrica folrada de paper vermell. La il·l·lusió de foc era completa!

TANY ZERGA

LES PEL·LÍCULES

Variété. El film de la Ufilms, a pesar de les seves excel·lents qualitats no aconseguix fer-nos oblidar la primera realització del mateix tema. La trama molt bona i apreciable la interpretació d'Anabella, Gravey i Gabin.

El somni d'una nit d'estiu. Un dels millors films de l'any. Quelcom gran i fantàsticament bell, amb una interpretació curadíssima, una realització perfecte d'un somni de gran i superb cinema. És una pel·lícula de la Warner.

Els darrers dies de Pompeia. És un retorn a les grans mises en scène

Cornut i pagar el beure.

a les quals ens han habituat els americans. Hi ha moviment, gran teatre cinematografiat, i els actors juguen honorablement llurs papers. És un film Ràdio.

* * *

La simpàtica orfeneta. La precoç artista Shirley Temple ha conquerit el públic amb les seves darreres produccions. Posseix el «sentit del cinema», com el tenen els grans intèrperets. En ella tot és gràcia, simpatia i bellesa. Un èxit de la Fox-film.

* * *

Ana Karenina. Amb Greta Garbo. Hom no sap si admira l'obra per la intèrpret o bé la intèrpret per l'obra. Si Tolstoi és immortal, Greta és bella. I ho és, també, el film de la Metro Goldwyn Mayer.

* * *

La Verbena de la Paloma. Considerable, l'esforç de Benito Perojo i el de Cifesa, marca productora.

* * *

El campió ciclista. Esport i rialles, servides per Joe Brown. Warner Bros.

* * *

Charlie Chan a Xang-hai. Misteri, crim, emoció dels films policíacs, coses en les quals s'ha especialitzat Warner Oland. És un film de la Fox.

* * *

La Pimpinela escarlata. Els anglesos van darrera els americans en les grans «machines». Aquest film històric ho testimonia. Leslie Howard i Merle Oberon hi fan uns magnífics papers.

* * *

¿Després de París, Egipte, Xang-hai, no veurem Charlie Chan a Barcelona?

Fins que acabi la volta al món.

* * *

Hi ha qui diu que la idea de projectar a l'hivern «El somni d'una nit d'Estiu» és tota una senyora idea.

* * *

Marlene Dietrich té por dels kid-nipper. No per ella, sinó per la seva filla.

* * *

«Els darrers dies de Pompeia» semblen una profecia: S'han dissolt les Corts!

Desemmascarant un cínic

Amb aquest títol, la setmana passada, publicàvem un article en el qual explicàvem les gràcies d'un tal senyor Joan Fernández, «factòtum» del Teatre Amateur a casa nostra. El nostre article ha tingut la virtut d'armar una gran maror, que s'ha traduït en un autèntic corrent d'adhesió.

Una prova del que diem és una atenta carta que ens ha adreçat el senyor Lluís Maria Bransuela, i que publiquem a continuació:

«Senyor Director de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA,

Ciutat.

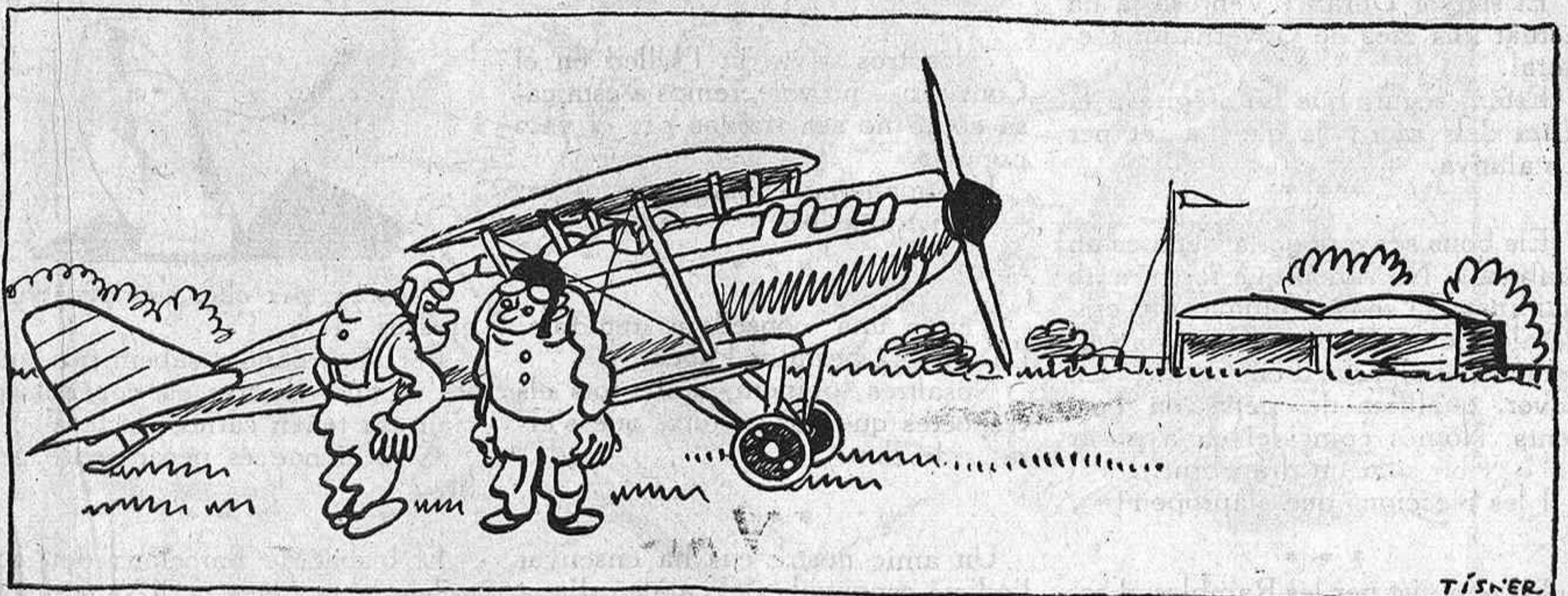
Molt senyor meu:

L'any passat, en un «esquellot» publicat en el vostre setmanari, es deixaven entreveure certes anoma-

lies en la marxa de la Federació del Teatre Amateur.

En el número de la setmana passada i sota el títol de «Desemmascarant un cínic» es tornava a parlar de la Federació Catalana de Teatre Amateur, de subvencions, i anunciàveu que ja explicaríeu on van a parar aquestes subvencions.

Com a *Soci fundador* de la Federació de Societats de Teatre Amateur i com a membre que he estat de la seva Junta, en els dos anys primers, i a l'objecte de salvar la meua responsabilitat per les derivacions que això pogués prendre, li he de fer present que l'any passat, fent-me eco d'uns rumors sobre l'existència d'unes subvencions de la Generalitat, vaig demanar el nomenament d'una comissió per a revisar uns comptes, a la qual cosa

TÍSNER

—Ja ho veus: tan joves i som del temps de l'avió!

es va oposar el senyor Joan Fernàndez.

En vista d'això, jo no podia continuar a la Junta, ja que, d'existir les anomalies que es rumorejaven, me'n feia també responsable, i com que també se'm negava el dret d'exami-

nar l'estat de comptes, vaig decidir de separar-me de la direcció de la Federació, i de continuar, però, com a soci d'aquesta benemèrita Entitat, per a la qual sento el més gran afecte i estimació.

La qual cosa em plau de fer-ho

constar, perquè sàpiga quina ha estat la meva actuació dintre la Federació.

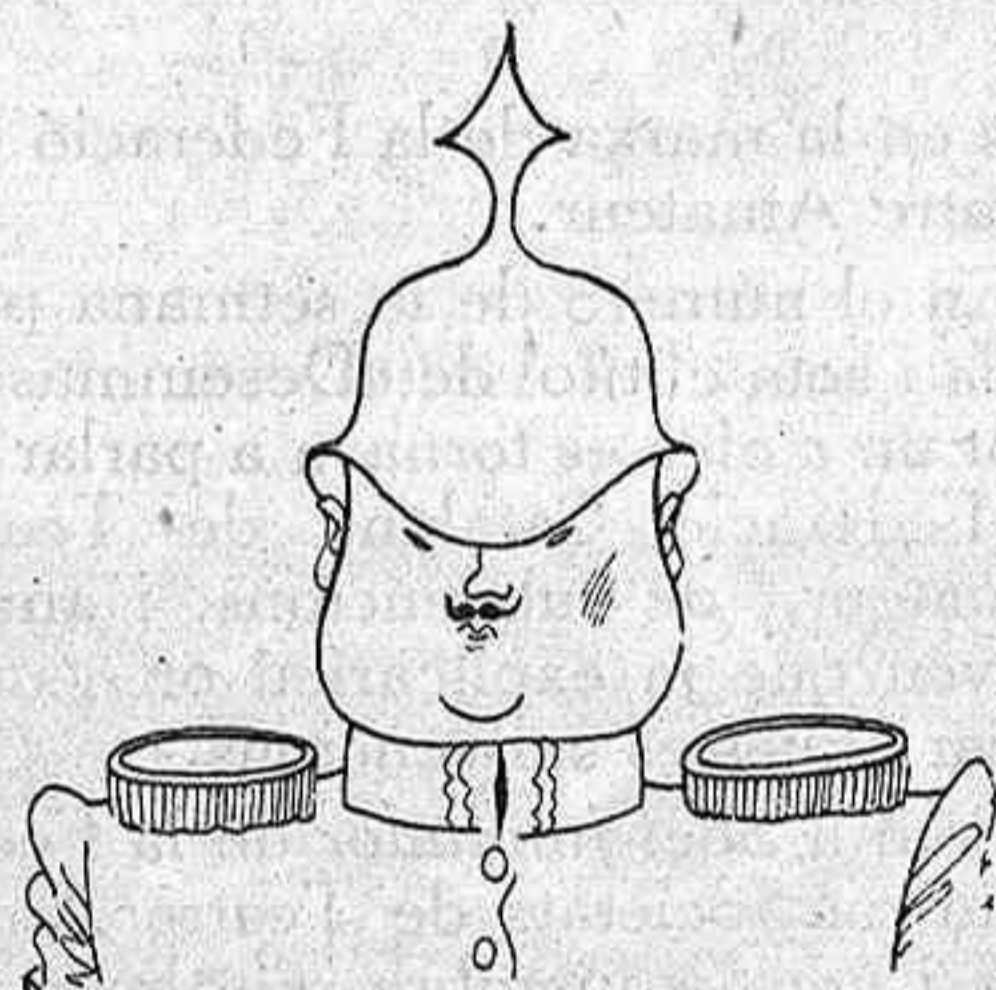
De vostè afectíssim segur servidor q. e. l. m.,

(Signat) Lluís Maria Bransuela.»

croniqueta de la setmana

Segons «La Veu», les esquerres gaudeixen de massa llibertat.

Recordem a «La Veu» que Martínez Anido està en situació de disponible.

Cada dia els diaris parlen de Ramon Sales, el trist cabdill dels Sindicats Lliures de tan trista memòria.

Sobre això és el poble qui hi dirà la definitiva.

El senyor Duran i Ventosa ja ha actuat uns dies de Governador General.

Estem segurs que ho afegirà a la llista dels sacrificis que ha fet per Catalunya.

Els bons senyors de la Ceda estan atabalats. No saben què fer ni amb qui anar. El senyor Jaumar diu epidèmies de Gil Robles. El senyor Miserachs, malparla d'en Cirera. En Jover, qualifica de pepa en Torrents. Només coincideixen a posar cançons com un drap brut...

I les eleccions que s'apopen!

Havem vist per les Rambles el senyor Rahola.

Ningú no diria que ha estat ministre.

Es un home molt resistent.

Segons la Junta Municipal del Cens, es facilitarà carnet electoral a «aquelles persones que no apareguin en les llistes amb el nom i adreça que figuren en les instàncies».

En poques paraules: que ni com a document d'identitat no el podrem fer servir.

Se'l felicita, senyor Jover.

¿I per això va tenir tanta feina, la censura, per no deixar passar res que fes referència al famós carnet?

L'altre dia, a la Lliga, hi havia qui pronosticava que en Coll i Rodés seria un bon alcalde. «El nom s'ho porta. Recordeu en Coll i Pujol.»

I per què no, en Coll... aso?, diem nosaltres.

«Nosotros —va dir l'Ulled en el Consitori— no volveremos a esta casa como no sea traídos por el voto popular.»

Una manera elegant de dir que no pensen tornar-hi.

Tenim una consellera regidora. La senyora Serra de Pagès.

Nosaltres opinem, amb tots els respectes que ens mereix, que s'erra... de lloc.

Un amic nostre ens ha ensenyat l'edició espanyola del catàleg d'una fàbrica alemanya de paper. En

aquesta edició havem vist que s'anuncia el «Papel de Liga», manera errònia d'escriure «papel de lija».

Aquí, aquest paper de Liga, el coneixem ja fa temps.

I els podem assegurar que és un trist paper.

«Qui no tingui carnet, no votarà», —deia «La Veu»,— molt campanudament, dies passats.

«No serà necessari el carnet per a votar» —ha dit el senyor Escalles.

Ens agradaria de llegir, sobre aquesta pífia, algun comentari d'en Brunet.

El senyor Pic i Pon ha plegat un dels seus tres diaris. Li ha tocat de rebre «Renovación», que tirava 150 exemplars.

Però que consti que el «partido radical» és «eterno», segons el senyor Cortina.

Les monges de clausura tenen prohibit de retratar-se.

Es això, per elles, un pecat dels grossos.

Per altra banda, sabem que totes les monges de tots els convents de clausura tenen carnet electoral.

Això sí que és pecar sense profit...

El bisbat de Barcelona deu mig milió de pessetes a l'Ajuntament, d'impostos de tota mena.

Parodia de los últimos días de Pompeya»

que, en lloc d'Sport Club, que és anglesat, en diguin per protegir la producció nacional, *Peña Deportiva Laietana* o una altra cosa semblant.

**

Als socis de l'Espanyol, els comença a voltar el cap. Juguen amb l'equip sencer i perden, fan sortir suplents, i claven sis gols al Sevilla, amb Eizaguirre a la porta.

Si volen guanyar, ja saben el que els toca; fer suplents els del primer equip i titulars els altres, així els asos d'ara, quan juguin de suplents, ho faran millor.

**

Nosaltres que ens crèiem tenir una meravella, ens hem quedat ben convençuts que somniàvem truites.

Això que sembla l'acabament d'una «sageta» és el principi d'un desencantament que hem sofert en llegir que Joe Louis, el negre de la clatellada esmicoladora, ha dit que Paulí Uzcúndun és un dels adversaris més fàcils de batre que ha tingut.

Quan la decadència arriba... no hi valen «straperlos».

**

Els clubs de futbol de Bèlgica han acordat, en assemblea, de no admetre jugadors estrangers als equips nacionals

Bèlgica, que ha estat sempre el refugi placèvol dels exiliats, futbolísticament ha trencat la tradició d'hospitalitat. Cal dir, però, que aquesta hospitalitat d'asos de futbol és sempre interessada, i que allò que pesa, per mantenir el crèdit d'un poble eminentment internacional, és el crèdit de la cordialitat i del desinterès.

**

Sembla que en Sunyol, per fi, s'ha decidit a fer una temporadeta més de president del Barcelona, i que fins va als partits de futbol, perquè el vegin a la llotja presidencial.

Els socis ho celebren perquè ja no es recordaven de qui era president; ell o el doctor Julià.

Caldrà, però, que fem una aclariment. El doctor Julià estarà fora un mes i mig perquè ha d'anar a fer una passejadeta per terres africanes. És possible que, quan torni, s'en-

El que ens treia la censura

Sense comentari.

carregui altra vegada de la suplència.

**

En Lluch, el petit jugador del Girona, va jugar amb l'equip gironí un partit amistós al camp de l'Atlètic, de Bilbao, i el públic prenent-li el pèl i cridant-li «Bala roja», hi feia brometa i el comparava amb en Gorostiza.

Es cosa sabuda que els espectadors del camp de l'Atlètic, de Bilbao, són una mica fatxendes, però aquell dia van fer que el pobre Lluch s'atabalés i no en rasqués ni una.

Una altra vegada quan el Girona vagi a Bilbao, perquè no prenguin el pèl a cap jugador, haurà de portar elements de la talla d'un Carnera o del campió romanès, Mitu, que fa les delícies dels «pagesos» de París, encenent les cigarretes als fanals de la vida pública i tocant les cames de les parisenses que surten als balcons.

Bon vent, senyora censura!

Bon vent, senyora Censura! Bon vent que se l'endugui ben lluny! Vostè no deu saber, exactament, el fàstic que ens fa i com ens repugna la seva presència. Si ho sabés i tingués una mica, així, de dignitat, fugiria per a no tornar mai més. Però, això, no ho podem esperar de vostè. El seu paper s'assembla massa al de la Lliga i la Ramoneta. Vostè fa com aquelles visites que diuen que se'n van i mai no s'acaben de decidir. Ara mateix, ja ens diuen que si vostè torna o no. I, paraula de cavallers, li assegurem que no ens estranyaria gens de veure-la novament entre nosaltres. Ens hem acostumat tant, ja, a les seves badarrades!

Cregui'ns, senyora Censura; n'estem molt tips, de vostè i de les seves idioteses. Durant més d'un any hem aguantat les seves vileses perquè esperàvem poder veure la seva desaparició. Sí, ho jurem! Les ganes de saber-la ben lluny de nosaltres ens han donat ànims per a aguantar totes les coses repugnants que ens ha anat fent.

Ja en té, ja, senyora Censura, de mèrit, la seva tasca. El llapis vermell, com a algunes senyores d'aquelles tan arrossinades que sabem, a vostè, només li serveix per a fer senyors. I quins senyors! Ens cau la cara de vergonya només que de pensar-hi!

Bon vent se l'endugui! ¿Per què, en anar-se'n, no es trenca una cama o l'ànima que l'aguanta? O alguna altra cosa, el que sigui? El fet és que no pugui tornar, caram!

Li repetim, una vegada més, que vostè és la persona que ens fa més fàstic. Més que el Lerroux, el Cambó i el Gil Robles. I, parlem formalment, tota aquesta gent ens atipa en gran manera.

Trenqui's la nou del coll d'una vegada, dona! No veu que, si torna, haurem d' maleir, novament, a vostè i els qui la van posar al món!

LA REDACCIÓ

croniqueta de la setmana

«L'Esquerra, sota el signe de la falç i el martell.»

Diem nosaltres:

«Les dretes, sota el signe de A. M. D. G.»

El poble triarà.

**

El senyor Roda Ventura, ara que s'apropen les eleccions, ha demanat a l'Ajuntament 25.000 ptes. per flassades per als pobres.

Es a dir que, enguany, les flassades, les pagarà el poble.

El senyor Roda —quin congnom més electoral!— és un viu.

**

La Lliga i la Ceda es diuen el nom del porc.

En Cambó i en Cirera es posen com nous.

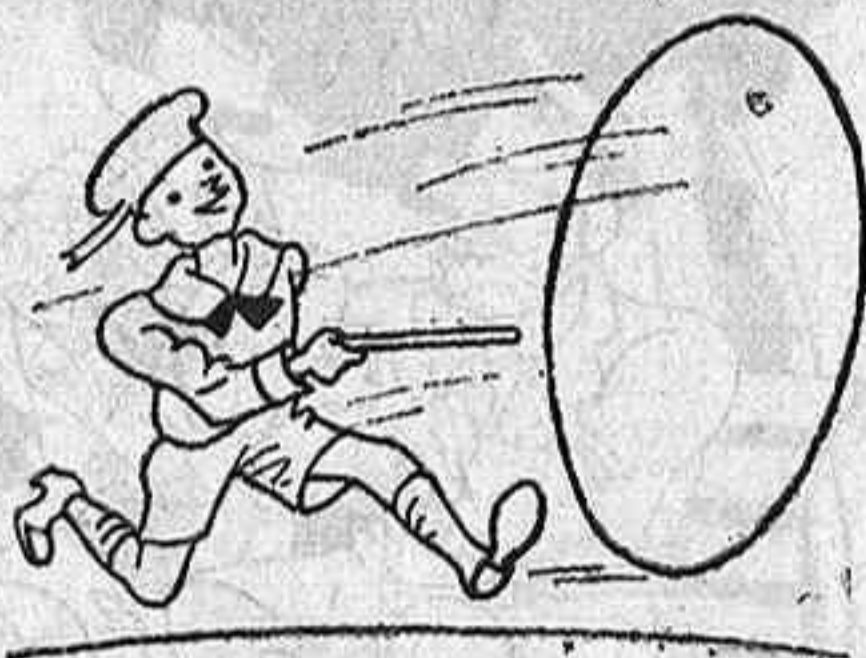
No en feu cas. Lluitaran units contra la democràcia catalana.

**

«El Correo Catalán» treu foc pels queixals. No pot pair que en Pozas, i en Molero, i en Duelo, i en Portela, i en Santiago, i en Carreres Pons siguin, segons ell, maçons.

Hom diu si en Soler Gener s'ha venut el frac per por que no li resulti *Fracmaçó*.

**

¿Què espera el veritable Rector de la nostra Universitat, Dr. Bosch Gimpera, per posposar-se novament del càrrec?

¿Que hi ha obstacles? Es vencen. I si convé saltar algun mur... es salta.

**

En Batalla, veient la xicra buida, es dóna de baixa del «partido».

Els del «partido», empipats, l'expulsen i li diuen unes quantes finesses.

En Batalla, s'hi querella...

I pensar que, tot això, amb un càrrec —qualsevol— s'hauria evitat...

**

L'enganxós Trias de Bes, a Arenys, ha dit que Cambó i Portela anaven d'acord.

Bé, parlem-ne. La qüestió és saber qui enganyarà qui...

El nostre do profètic no arriba a tant.

**

A la Universitat, uns quants estudiants «goicoechistas» volgueren fer la traveta als escolars catalans, actuant d'esquirols.

I pensar que estarien tan bé a Múrcia o a Saragossa...

**

Els partits de dreta no s'estan pas de dir que pensen gastar en les eleccions, una milionada.

Els jesuïtes, ja ho sap tothom, són gent molt agraida.

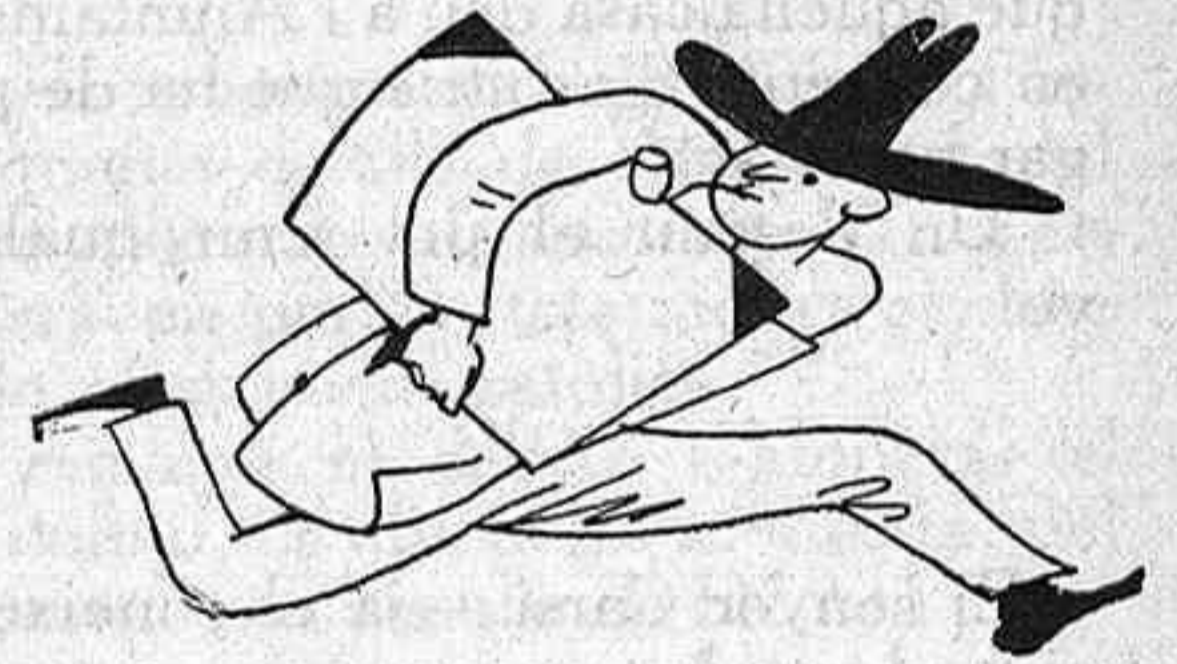
**

Els creditors del «Real Club Republicano» respiren. El senyor Matutano ha estat elegit president.

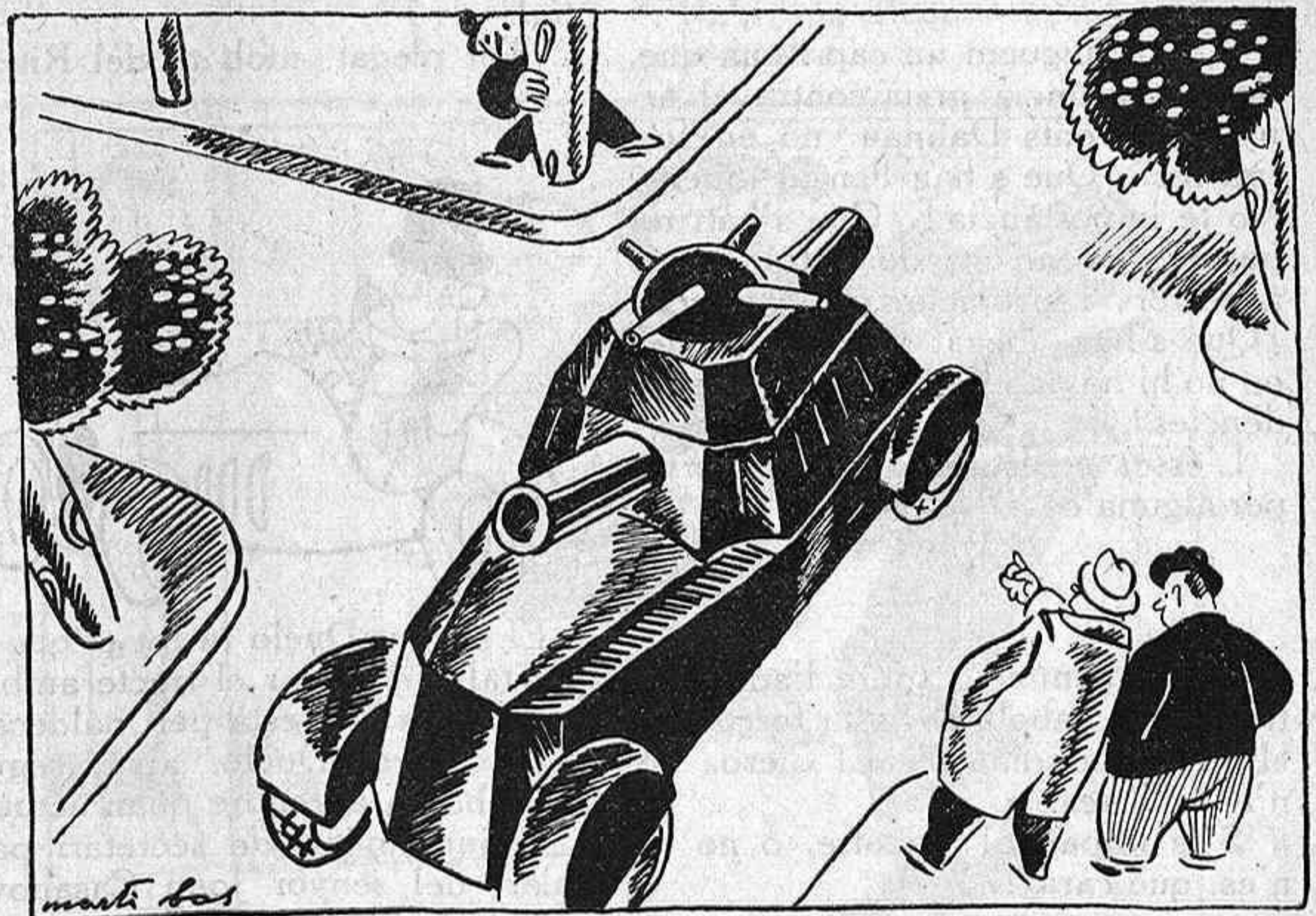
—«No m'ha costat gens que m'elegissin...» —deia satisfet.

No. Si és, ara, quant començarà a costar-li.

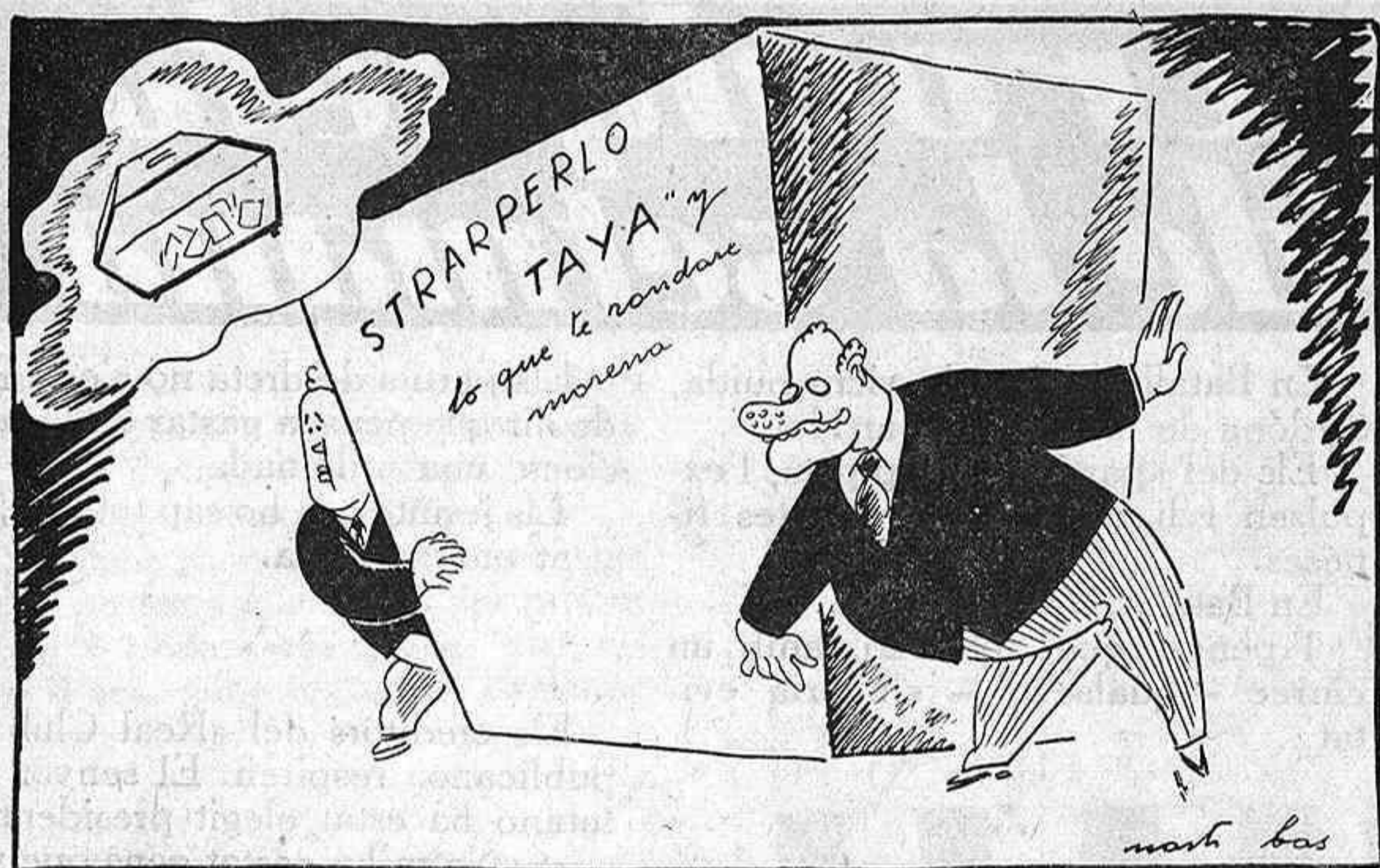
**

No tenim encara notícia que hagi estat circulada, a cal bisbe, cap pa-

—Veus? Això, sí que va bé per a pacificar els esperits!

Front antirevolucionari

pereta d'apressament pel mig milió que aquella casa deu a l'Ajuntament en concepte d'arbitris que ha de pagar i no paga.

Un descuit el pot tenir qualsevol...

**

El senyor Carsi —ja el coneixen, oi?— ha trobat que mancava un partit a Catalunya. I ha creat una Renovación Republicana que entendreix.

L'Esquerra, tremola tota.

**

Ens hi juguem un cap i cua que, de la denúncia greu contra el senyor Torrents Dalmau, no en sortirà res. ¿Que s'han llençat diners? No té importància! ¿Que s'han repartit subvencions de l'atur forçós a rectors i propietaris? Nicieses! ¿Que s'han abocat diners a pobles on no hi havia obrers parats? Menuències!...

L'ésser cedista, bé ha de servir per alguna cosa.

**

De la denúncia sobre l'administració dels cabals de l'atur forçós, ni «La Vanguardia» ni «El Ciero» no n'han dit res.

S'és imparcial i neutre, o no se n'és, què carai!...

**

L'Emiliano ha dit que ell no dimitia.

«Si quieren, que me echen...»
Ja hi està fet.

**

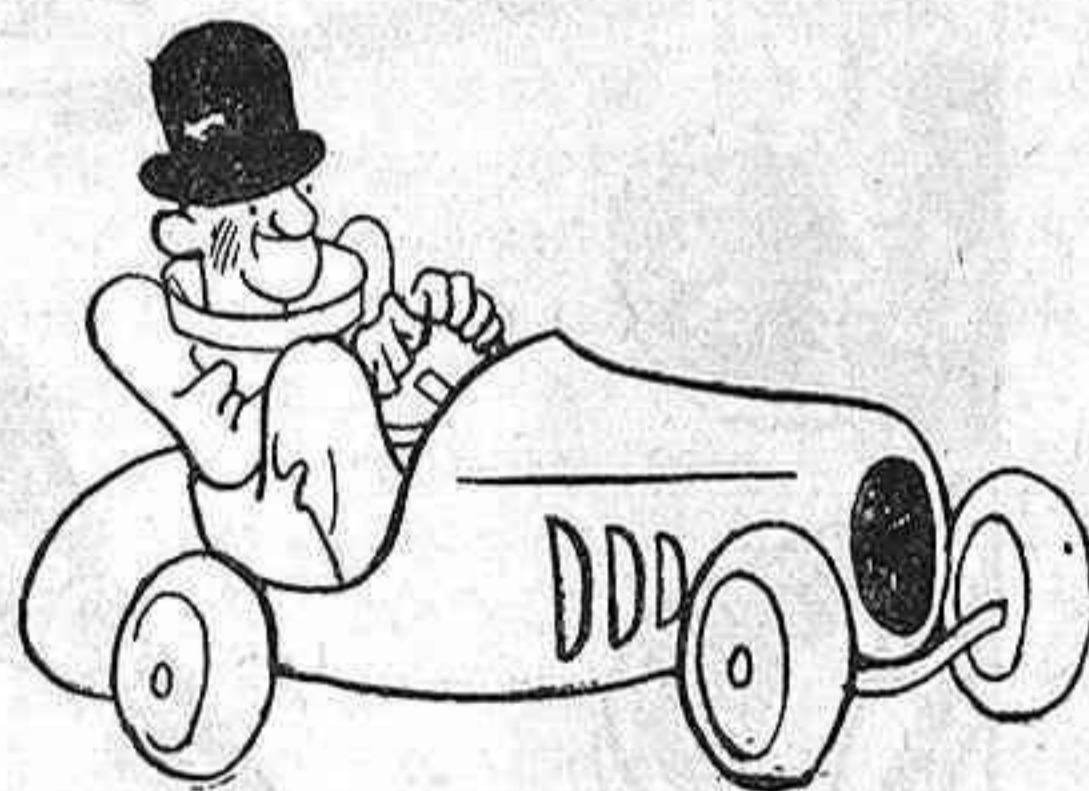
Un conseller de la Generalitat, que parla a tot drap aquell típic castellà enxampurat de l'aristocràcia de Barcelona, és cosa digna de veure's. A la Lliga devem l'oportunitat de contemplar semblant fenòmen.

Un periodista entrevistà el flamant conseller.

Tengo un plan «jamón». —va contestar—. Resultaré un consejero bestial.

Tot plegat, molt té del Ritz.

**

El senyor Duelo fa tot el que pot per tal d'esquivar el tracte amb els periodistes. No està per maldecaps.

El senyor Duelo, això, segurament ho va aprendre quan actuava, a l'Ajuntament, de secretari particular, del senyor Joan Casanoves, cap de la majoria de Esquerra.

**

Si sou de la Lliga del bon mot i no voleu oir cap paraula mal sonant, guardeu-vos de dir, pels passadisos de Casa la Ciutat, res que faci referència al senyor Jaumar de Bofarull.

L'altre dia, un amic nostre ho va provar i es va haver d'escoltar una lletania d'improperis.

Pel que es veu, el «padre de los empleados» va deixar en aquella casa unes simpaties boges.

**

El senyor Rovira Roure, de la Lliga, ha estat nomenat Comissari de la Generalitat a Lleida, amb vistes a les eleccions.

El senyor Rovira Roure és l'home de la cèlebre tupinada d'Oden, de la qual tant es va ocupar el Parlament de Catalunya.

Un altre sacrifici de la Lliga.

**

El senyor Pic i Pon ha estat nomenat *president d'honor* del Real Club Republicano.

Abans, n'era president a seques. No ho entenem.

**

Estem esverats. El senyor Filibert Villalobos vol arranjar la qüestió de l'ensenyament a Catalunya i el plet de la nostra Universitat.

Té per assessors «unos padres de familia» i el senyor Estelric.

¿Tenim o no motius per estar esverats?

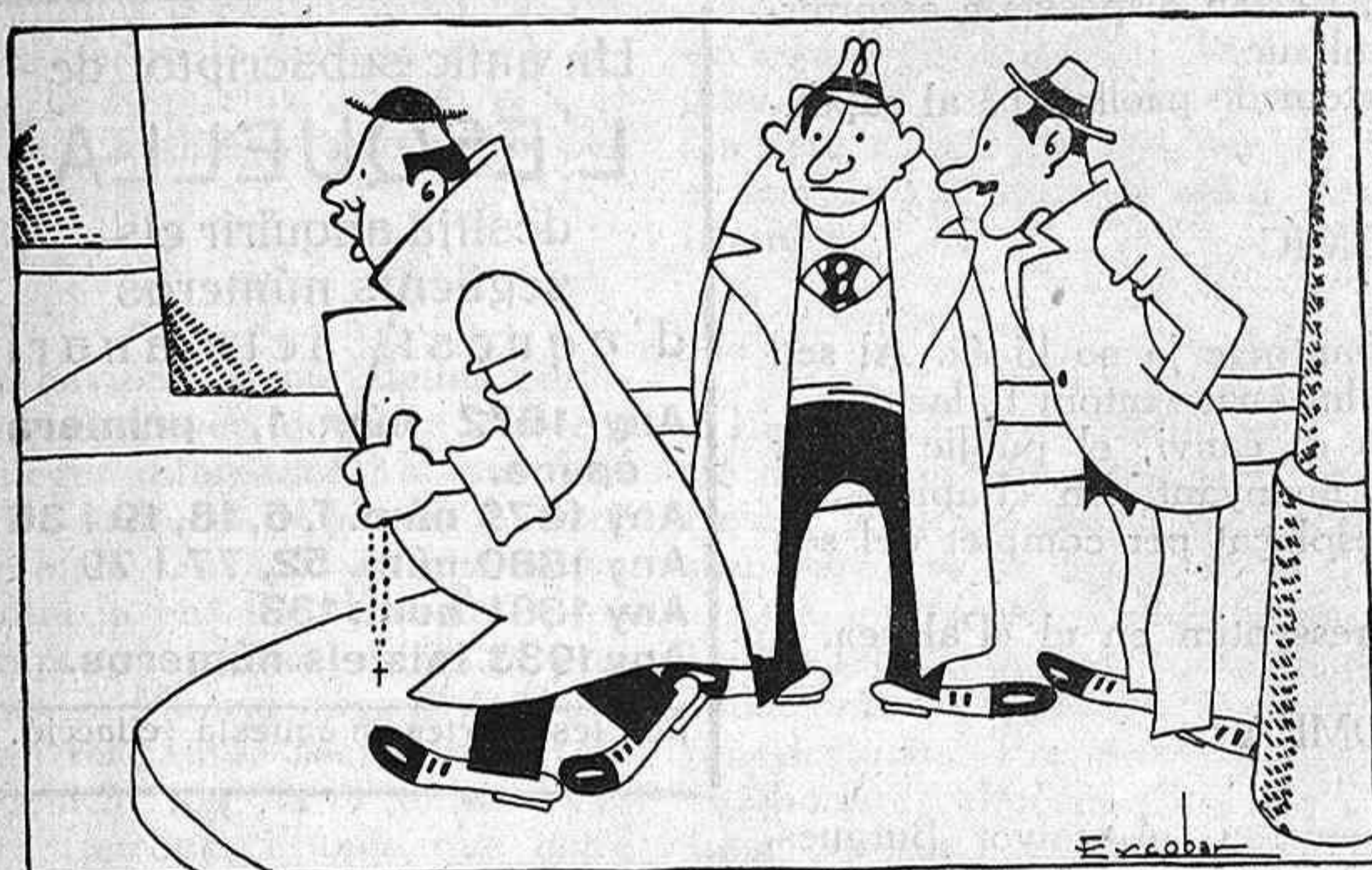
**

(Han nomenat President del Club Republicano al Matutano).

—Diu que no li ha costat gens.

—Ja li costarà, ja li costarà...!

—Es diu Gil Quiñones.
I se n'amagava?
—Sí; no els tenia tan ben posats com deia.

El senyor Escales, ara que no l'amoïnen va fent nomenaments de moïnen, va fent nomenaments de la Lliga, naturalment.

¿Fins quan durarà això? Fins que el poble es decideixi a tirar certes coses escales avall.

**

¿Quants milions ha costat, a Catalunya, la grotesca campanya a favor del carnet electoral? ¿Quant han costat les barraques, el personal, els cartells, els viatges de propaganda, els fotògrafs, els anuncis per la ràdio, les pancartes, el lloguer de locals, els carnets, etc.? ¿I en virtut de quins acords han estat llençats aquest milions?

Dé tot això, se'n parlarà en el seu dia. No ho dubti, senyor Jover! I es farà justícia.

**

A la presó de Barcelona encara queden presos governatius.

Tot sigui per aquella tan remenada pacificació dels esperits.

**

«Cal guanyar, sigui com sigui», ha dit el llefiscós Tries de Bes.

Només hi veiem un mitjà, senyor Tries. Empresonar la majoria dels electors.

Potser no se li havia ocorregut, oi?

**

Fa dies que hom sent soroll d'esperons. El senyor Esteve sospira tot mirant el retrat de Primo de Rivera que té penjat a la paret.

—Si guanyen les esquerres, bé s'haurà de fer quelcom... —diuen els «amantes del orden».

Bé, sí... Però, i després, què?

¿Ja hi ha pensat, el senyor Esteve?

**

Diu «El Correo Catalán»: Hay que definirse. O con la derecha o con la izquierda.»

¿De què li ve, doncs, fer tants escarafalls davant l'aliança de les esquerres?

**

En quinze dies, els valors municipals han baixat deu enters.

Un èxit de la Lliga. Un èxit dels grossos...

Si no és que també en tinguin la culpa les esquerres...

**

El tec que l'Ajuntament esquirol de Barcelona va oferir a Don Lacandru, amb motiu de la «diada de Lerroux en Catalunya», va costar, només, 17.136 pessetes.

Es devien afartar com uns lladres...

**

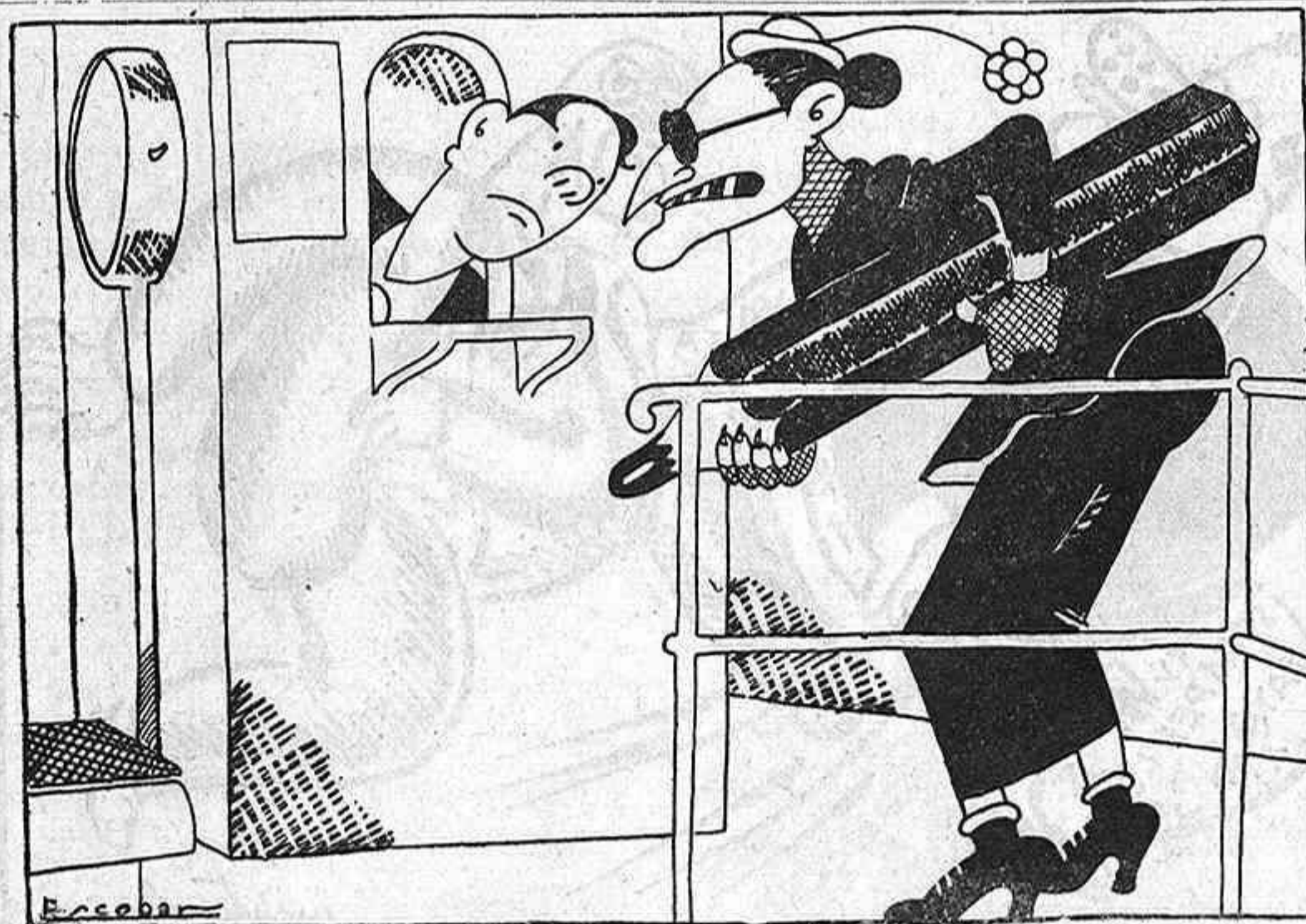
Es coneixen els esgarrifosos i indignants detalls de l'assassinat del periodista Sirval, a Oviedo. Tots els diaris en parlen, tots menys els que són oficialment catòlics.

Amagar el delicte i amparar el criminal, és una acció meritòria, pel que es veu, als ulls de Déu.

**

El bon escriptor i fervent patriota Puig Pujades, ha estat condemnat, per un tribunal militar, a cadena perpètua.

Rebi una afectuosa encaixada de part nostra.

—Em donarà anar i tornar?

—No, dona, no; només l'anar.

Teló enlaire

ELS TEATRES

AL NOU

Després d'uns dies d'«atur forçós», tornarà a obrir les portes amb la *grandiosa companyia lírica*, que serà la mateixa d'abans, però amb apuntador diferent.

A L'APOL·LO.

Les *mil tres-centes pessetes* que pretén cobrar del lloguer el propietari d'aquest teatre, no surten per enlloc. Què hi farem?

A L'ESPANYOL

Han acabat els valencianets i Pius Daví, amb l'obra de Casanovas, ja ha aconseguit el primer èxit.

Si no s'ha estrenat encara, Pius Daví prepara una obreta per a infants del «culte» escriptor «Bonavia».

Senyor Daví! ¿Es que no hi ha, després dels d'En Folch i Torres, altres contes d'infants que els poca-soltes del senyor Bonavia?

Cerqui, cerqui, que en trobarà!

AL VICTORIA

Han començat els valencianets, que sembla que han tret rel a Bar-

celona, i estan disposats a escórrer-ne tot el suc.

Ja estem de paella fins al capdamunt.

AL COMIC

En Santpere ja no hi és. Al seu lloc hi ha anat Antoni Palacios.

Amb el canvi, el públic potser hi surt guanyant. En «Papitu» estava desplaçat per complet del seu marc.

El presentim en el «Palace».

AL ROMEA

Al seu feu, el senyor Burgues estrenarà una obra de Peman, autor d'«El divino inconciente». Proposem el senyor Burgues per a la creu de sofriments per la Pàtria. Es el mínim que se li pot concedir.

De l'obra de Marquina, ni parlar-ne. No tindriem prou espai.

Marquina sempre és Marquina, encara que *Rumeia* sempre sigui *Rumeia*.

AL NOVETATS

Després de l'obra de Lluís Elies, era gairebé segur que la que estrenessin havia d'ésser un èxit. Això no vol dir que no tinguin mèrit les dues. Solament que són dos mèrits força diferents.

El primer era escudella a la «ju-

Un antic subscriptor de
L'ESQUELLA
desitja adquirir els
següents números
d'aquest setmanari

Any 1872 núm. 1, primera època.

Any 1879 núm. 1, 6, 18, 19 i 36

Any 1880 núm. 52, 77 i 79

Any 1881 núm. 133

Any 1933 tots els números.

Feu les ofertes en aquesta redacció.

lienne», o sigui aigua, i la segona, és purè de faves, o sigui farina.

Després, un altre tragueta d'aigua. I d'això se'n diu *campanyes teatrals*.

AL POLIORAMA

Aquest teatre, en qüestió de flamenquisme, ha pres tota la clientela a Romea. Després de «María de la O», s'estrenarà «Ay mi Rocío», i més tardet «María Magdalena». A la taquilla hi serviran «xatos con tapa». Felicitem l'«Acadèmia de Ciències», que tan es preocupa de l'art escènic.

AL TIVOLI

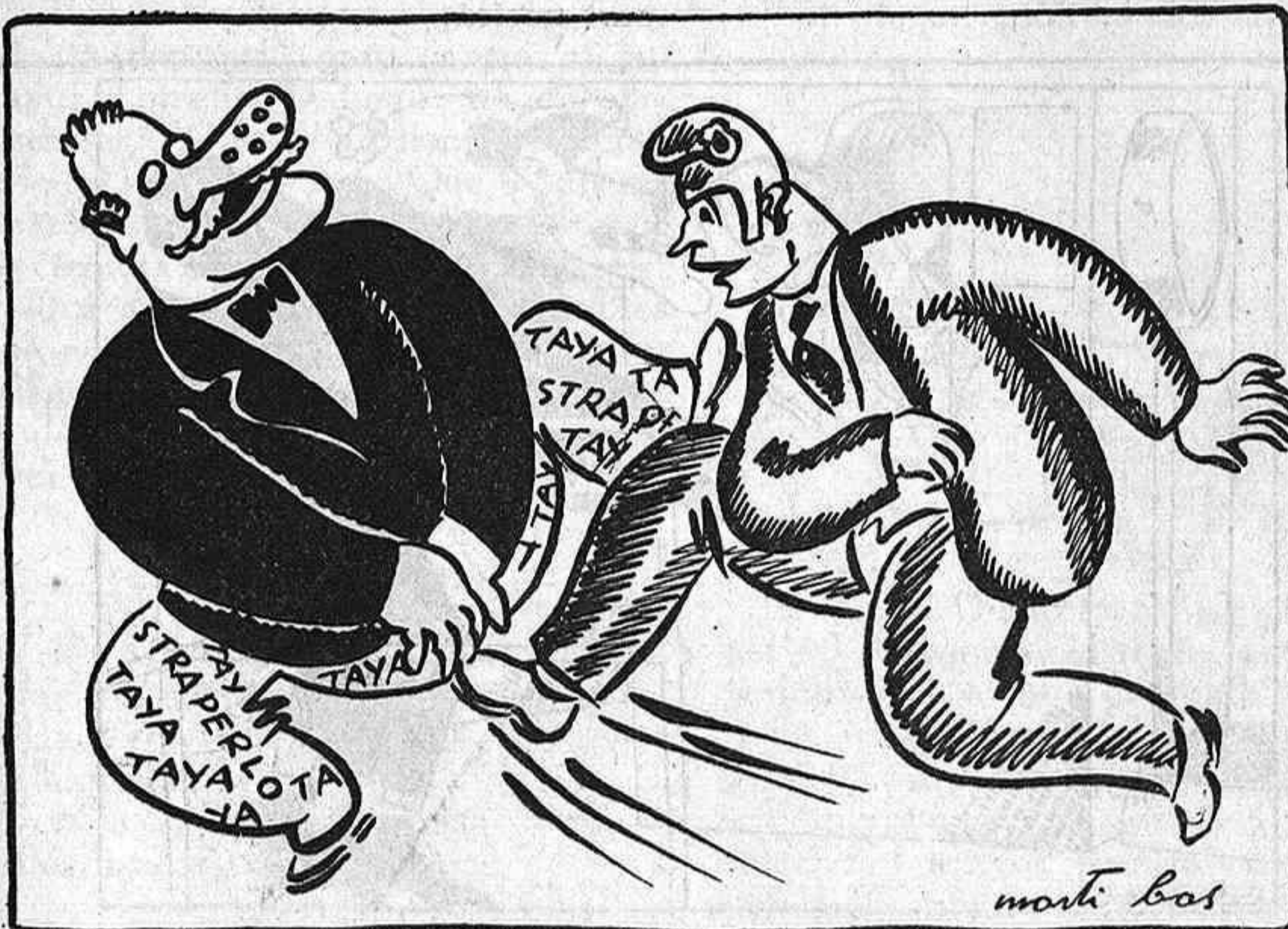
Sembla que, prou farts del ranxo, han cregut convenient prendre un xic de carbonat. Al qui no farà gaire falta, la droga esmentada, serà al mestre Obradors. Més aviat li caldrà unes injeccions de rovell d'ou.

EL DE LA LLOTJA

ESQUELLOTS

Ens trobem en plena febre electoral i abans d'un mes es donarà la jugada suprema. Ens hi va massa coses perquè no posem en el joc tota la voluntat de guanyar.

Les dretes, a les quals no arriba la pell al cos, fan uns marraus impressionants i estan preguntant tots els Sants per tal que les eleccions s'ajornin o perquè vingui un «curandero» que a cops de sarbre els arrangi la situació.

—Juz...go... tre...men...da... locura... las... e...lec...ciones...!

Els homes d'esquerra, no cal dir que necessiten la victòria per a recobrar la República i amb ella el dret de Catalunya a regir-se per ella mateixa.

★

Ens havien dit que alguns periodistes preparaven quelcom referent al conegut difamador Manuel Brunet. Un tribunal d'honor, potser? Res d'això. Un àpat d'homenatge. El motiu ja ens l'explicaran.

Comptat i debatut, el fet té precedents. A Madrid, alguns periodistes van fer també soci honorari de l'Associació de la Premsa Alexandre Lerroux, l'home que entre tantes coses, i tantes!, ha amordasat la premsa com no ho havia fet cap dèspota de major quantia.

Ja s'ho faran. En el periodisme, com en altres professions, també hi ha classes.

★

Els monàrquics s'han destapat i sospiren pel retorn d'allò que ja no retornarà mai més. Ells faran tot el que puguin fer per ensorrar la República, però no saben que si ho aconseguissin, no seria precisament un rei de cartes el qui els donaria gust.

★

Si Miquel Maura fos rei, li diuen, segurament, Miquel, el Frenètic. Perquè ¡ si n'ha fetes i dites de coses estranyes i contradictòries!

El dia 4 d'octubre del 1934, dos dies abans de la revolució, va llançar una nota en la qual declarava que repudiava les institucions de la República per haver el president donat accés al poder a les forces tèrboles i sospitoses de la Ceda.

Ara, també fa el mateix, però en sentit contrari. Es a dir, perquè el poder moderador no ha donat el poder a la Ceda.

A veure si serà veritat el que fan córrer que Miquel Maura es va fer republicà per despit.

★

Panorama electoral de les dretes a Catalunya. Aliança de la Lliga amb radicals-straperlistes, carlinots, cedistes antiestatutistes i algun monàrquic esbarriat.

On són els trenta anys de catalanisme?

La Lliga aplega tots els elements necessaris per a acabar de desacreditar-se i perdre les eleccions. Ei! ignorem aquell joc nou que va dir el senyor Cambó que tenia per a triomfar.

★

La policia barcelonina, que l'altre dia, al voltant del Price, va refrescar les seves acreditades gestes, disposarà ara de tancs.

Què en farem d'aquests tancs? Poden tenir moltes aplicacions d'utilitat pràctica, però mai pel que estan destinats. Per exemple: piscines portàtils, dipòsits per a posar en fresc gasoses i cerveses, cotxes per a dur a passeig les feres del parc...

★

Van plovent les condemnes severes contra els homes d'esquerra... Puig i Pujades condemnat a trenta anys de presidi... Altres companys han estat afavorits amb penes per l'estil. Està bé. La processó és llarga i el ciri és curt. Esperem poder abraçar-los tots dins de poc temps. I repetirem allò dels francesos:

«Rira bien qui rira le dernier».

★

Mot d'ordre de l'hora decisiva que vivim.

Unió d'esquerres. Amnistia. Càstig dels culpables. Vigilància de les fronteres per tal que no s'escapi ni una rata ni una pesseta.

★

Gil Robles i Quiñones, després de demanar a la Providència que li faci guanyar les eleccions, fa postures i magarrufes a la gent de sabre per si li volen treure les castanyes del foc, mentre espera el miracle de les altures.

Li recomanariem unes quantes tasses de til·la.

★

El senyor Ulled, Jesús! (gràcies!) va donar el diumenge una conferència per tal de cantar les glòries del partit radical.

Va dir que ja es trobaven altra vegada al carrer, i dubtem si es

referia que volen emular les bregues de l'època dels «jóvenes bárbaros» o perquè, efectivament, estan sense col·locació.

Afegí que, contràriament al que molts es creuen, el partit no és mort, sinó ben viu. Sí. Ja ho sabíem. El partit radical és dels vius. Ara, que ja s'hi ha fet cucs.

★

Com que s'apropen les eleccions i no és qüestió de donar greix a l'adversari, el senyor Codolà i Gualdo, aquell gestor de Cultura a l'Ajuntament, que havia fet tancar l'Arxiu històric de Catalunya a les tardes, ara l'ha tornat a obrir perquè no diguin.

En compensació, els lligaires — gent de cultura, com es diuen ells mateixos — han destinat a oficines l'edifici de Montjuïc que s'havia construït a posta per instal·lar-hi el Museu de la Ciutat.

Sort que, a aquesta cultura (?) lligaire, se li acaba l'oli i el ble!

CORRESPONDENCIA

Pons. — *Bellpuig.* — No és de la nostra devoció.

Ras-Ka. — Si plou es mulla el paraigües, i si no plou no es mulla ningú. ¿L'hem encertat?

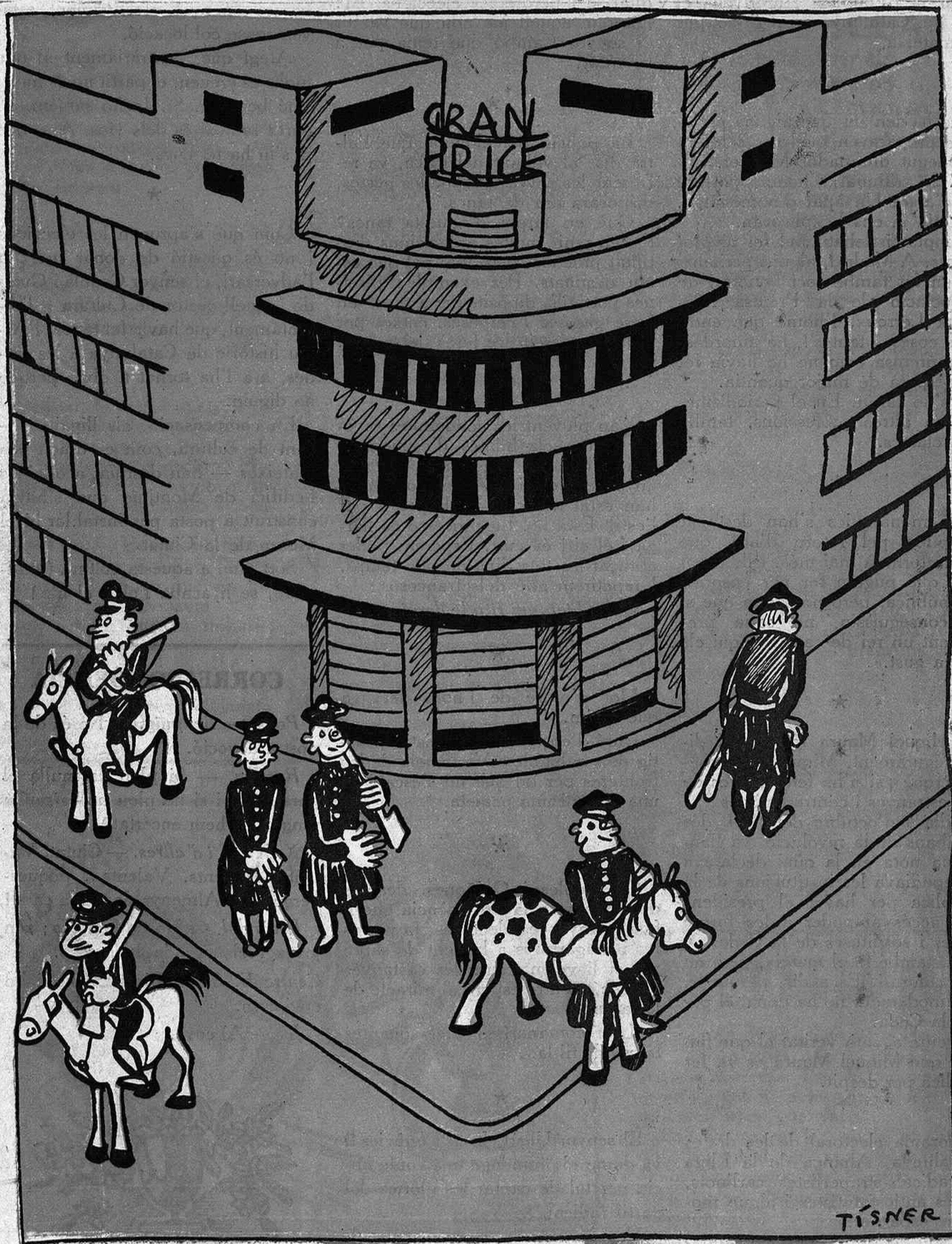
X. X. X. i d'altres. — Ciutat. Valents! Valents. Valents... poques vergonyes. Almenys doneu la cara!

Escàndol. — No en faci cas; són joves i els agrada la gresca.

Centre E. S. — Directament li ho enviarem.

Jo. — Al cove.

TÍSNER

EL DUELO SE PODRIA DAR POR DESPEDIDO